

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra ekonomie

System výběru daní a daňové úniky v ČR ve srovnání s Chorvatskem

Bakalářská práce

Autor: Filip Šrefl

Studijní obor: Finanční management

Vedoucí práce: prof. Ing. Ladislav Hájek, CSc

Hradec Králové

září 2017

Zadání bakalářské práce

Autor: Filip Šrefl

Studium: I1301355

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Finanční management

Název bakalářské práce: **System výběru daní a daňové úniky v ČR ve srovnání s vybranými zeměmi (Slovensko, SRN, Velká Británie, USA apod.)**

Název bakalářské práce AJ: Tax collection system and tax evasion in the CR in comparison with selected country (e.g. Slovakia, Germany, UK, USA etc.)

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Pokyny děkana k psaní DP a BP: <https://www.uhk.cz/cs-cz/fakulty-a-pracoviste/fakulta-informatiky-a-managementu/studijni-oddeleni/zakladni-informace/Documents/Metodické%20pokyny%20pro%20vypracování%20bakalářských%20a%20diplomových%20prací.pdf>

Garantující pracoviště: Katedra ekonomie,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: prof. Ing. Ladislav Hájek, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 19.10.2015

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma systém výběru daní a daňové úniky v ČR ve srovnání s Chorvatskem vypracoval samostatně pod vedením prof. Ing. Ladislava Hájka, CSc. a uvedl v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje.

V Hradci Králové dne .....

Poděkování

Tímto děkuji panu prof. Ing. Ladislavu Hájkovi, CSc. za cenné připomínky a rady týkající se zpracování bakalářské práce.

V Hradci Králové.....

Filip Šrefl

Anotace

Bakalářská práce se zabývá systémem výběru daní a daňovými úniky v ČR ve srovnání s Chorvatskem. V práci je charakterizována daňová soustava České republiky a jsou blíže popsány jednotlivé daně a základní daňová terminologie. V druhé části práce je vysvětlen pojem elektronická evidence tržeb, kontrolní hlášení a je podrobněji popsána funkce registračních pokladen s fiskální pamětí. Praktická část práce je zaměřena na pospání elektronické evidence tržeb v České republice, důvod jejího vzniku a plánovaný přínos. V další části práce je uveden vznik daňového systému v Chorvatsku, zavedení elektronické evidence tržeb a zhodnocení funkčnosti této reformy. V poslední části práce jsou graficky porovnávány inkasa výběru jednotlivých daní před zavedením a po zavedení elektronické evidence tržeb. Závěrem je uvedeno celkové zhodnocení funkčnosti této reformy.

Klíčová slova

daňový systém, daňové úniky, daně, daňové ráje, kontrolní hlášení, DPH, elektronická evidence tržeb

Annotation

The Bachelor Thesis is focused on the tax collection system and the tax evasions in the Czech Republic in comparison with the system in Croatia. In the first part of this Bachelor Thesis the Czech tax system is characterized, various types of taxes are introduced and the basic tax terminology is described in detail. The second part gives the explanation of electronic records of sales and VAT control statement concepts and it also deals with the function of cash registers with the fiscal memory. The practical part is focused on the importance of electronic records of sales, the reason for its implementation and intended benefit. In the following part the tax system in Croatia is described and the functionality of the tax reform is assessed. At the end of the thesis the collection of individual taxes is illustrated by graphs showing the comparison of the situation before and after the electronic records of sales were introduced. Also the overall evaluation of the functionality of this reform is given in the final part.

Keywords

tax system, tax evasions, taxes, tax haven, VAT control statement, VAT, electronic records of sales

Obsah

Úvod	8
1 Daně.....	9
2 Daňová soustava ČR.....	10
3 Daňový systém	10
3.1 Požadavky na daňový systém	10
3.2 Výběr daní	11
4 Přímé daně	13
4.1 Daně z příjmu	14
4.2 Majetkové daně	15
5 Nepřímé daně	16
5.1 Daň z přidané hodnoty	17
5.2 Spotřební daň.....	17
5.3 Ekologické daně	18
6 Elektronická evidence tržeb.....	19
6.1. Elektronická evidence tržeb v Evropě	20
6.2 Elektronická evidence tržeb v České republice.....	23
6.3 Evidence tržeb	27
6.4 Elektronická evidence tržeb v České republice v praxi	29
6.5 Kritika EET	33
7 Daňový systém v Chorvatsku	34
7.1 Vznik daňového systému	34
7.2 Současný daňový systém.....	34
7.3 Rozdělení daní v Chorvatsku	35
7.4 Elektronická evidence tržeb v Chorvatsku.....	38
7.5 Hodnocení elektronické evidence tržeb v Chorvatsku	38
7.6 Porovnání EET v České republice a Chorvatsku	39
7.7 Hlavní rozdíly.....	40
8 Zhodnocení zavedení EET na daňových příjmech	41
8.1 Celkové daňové příjmy	41

8.2	Struktura daňových příjmů.....	42
9	Legislativní změny platné od roku 2017 u jednotlivých daní	46
10	Celkové příjmy v roce 2016 ve srovnání s rokem 2017	47
11	Pokladní plnění státního rozpočtu	49
11.1	Příjmy do státního rozpočtu	50
11.2	Výdaje do státního rozpočtu.....	51
12	Vývoj státní dluhu a jeho podíl na HDP	52
	Závěr	53
	Seznam použitých zdrojů	55
	Seznam použitých symbolů a zkratk	59
	Seznam obrázků	60

Úvod

K vypracování své bakalářské práce jsem si vybral téma: Systém výběru daní a daňové úniky v ČR ve srovnání s Chorvatskem. Toto téma jsem si vybral zejména proto, že se zabývá aktuálními nedostatky v daňovém systému ČR. Tyto problémy vznikají zejména úmyslným krácením daní podnikatelů, kteří nepřiznávají skutečnou výši svých příjmů. Z těchto důvodů byla zavedena v Chorvatsku i v České republice elektronická evidence tržeb, která má nežádoucí jevy zastavit a tím zlepšit prostředí, aby bylo spravedlivé pro všechny podnikatele.

V první části práce jsem se zabýval charakteristikou daní a daňového systému České republiky. Dále jsem uvedl jeho základní daňovou terminologii, která je užívána v daňové soustavě. Charakterizoval jsem daně přímé a nepřímé, jejich hlavní rozdíly, funkce a podrobněji jsem uvedl další dělení.

Druhá část práce je zaměřena na vysvětlení pojmu elektronická evidence tržeb, důvod jejího vzniku a uplatnění v daňovém sektoru. Poté jsem uvedl kroky, které musí podnikatel uskutečnit před zavedením elektronické evidence tržeb tak, aby vše proběhlo v pořádku a bez zbytečných sankcí. Dalším bodem bylo vysvětlení pojmu kontrolní hlášení a vysvětlení funkcí registračních pokladen, které jsou nezbytné pro evidování tržeb.

Praktická část mé práce se zabývá zavedením elektronické evidence tržeb v České republice, jejím přínosem po necelém roce provozu a prvními snahami podnikatelů tento systém obejít, tak, aby snižovali svoji daňovou povinnost vůči státu. Dále jsem uvedl vznik daňového systému v Chorvatsku, jeho hlavní složky a funkce jednotlivých daní. Poté jsem srovnával zavedení elektronické evidence tržeb v České republice a v Chorvatsku, kde jsem se zaměřil na jejich podobné rysy a hlavní rozdíly.

Poslední část práce se zaměřuje na porovnání výběru daní v letech 2016 a 2017. Jsou zde graficky porovnávány daňové příjmy z jednotlivých druhů daní v posledních třech letech. K tomuto grafickému vyjádření jsou definovány důvody snížení či zvýšení jednotlivých příjmu.

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit funkčnost daňových systémů obou států a upozornit na „nekalé“ praktiky podnikatelů. Dále jsou zde vysvětleny základní postupy při zavádění elektronické evidence tržeb (EET) v obou státech a zhodnocení společných či odlišných vlastností tohoto daňového nástroje.

1 Daně

Daně byly vybírány již v minulých staletích a význam jednotlivých daní se postupně měnil. Nejdříve se jednalo o majetkové daně, které tvořily převážnou část příjmů (půda, pozemky, stavby). Později byly hlavním zdrojem příjmů spotřební daně a daně z příjmů. Moderní daňový systém kombinuje zdanění těchto tří složek tedy majetku, příjmů a spotřeby. (Široký, 2008)

Příjmy: zdanění probíhá převážně formou zdanění příjmů fyzických a právnických osob a pojistným na sociálním pojištění

Spotřeba: Největší podíl v této skupině má daň z přidané hodnoty (DPH).

Majetek: zde se řadí jak jednorázové daně tak i každoroční pravidelně se opakující daně. (Široký, 2008)

„Daň je povinná, zákonem určena platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová, neekvivalentní a pravidelně se opakující buď v časových intervalech, nebo při stejných okolnostech.“ (Široký, 2008)

Jedním z nejdůležitějších nástrojů pro získávání finančních prostředků státu jsou daně, poplatky a cla. Ve většině zemí tvoří daňové příjmy téměř 95 % všech příjmů. Do daňových příjmů řadíme téměř všechny povinné platby, které nejsou založeny na ekvivalenci. Daně tedy můžeme označit jako povinné platby do veřejného sektoru, neposkytující ekvivalentní protiplnění. (Široký, 2008)

2 Daňová soustava ČR

Daňová soustava byla vytvořena v roce 1993 a postupem času došlo k několika výrazným změnám. V roce 2004 začala platit nová pravidla pro spotřební daň a DPH. Po vstupu České republiky do Evropské unie (EU) došlo k založení ekologické daně. V roce 2014 byla zrušena daň darovací, dědická a daň z převodu majetku. Tyto daně byly nahrazeny daní z nabytí nemovitých věcí. Daňovou soustavu doplňují také poplatky, což jsou platby, které fyzické a právnické osoby musí platit za činnost daného státního orgánu. Jsou protikladem k daním, jelikož mají zprostředkovaný vztah k dané úhradě - poplatky za užití dálnic. (Vančurová, Láchová, Vítek, 2005)

3 Daňový systém

Do daňového systému České republiky se řadí všechny daně, které se vybírají na příslušném území. Všechny daně mají pozitivní i negativní dopady na ekonomiku. Z tohoto důvodu je daňový systém tvořen z více daní, aby se negativní dopady vyrušily a zároveň působily ve fiskální politice. (Ochrana, Pavel, Vítek, 2010)

3.1 Požadavky na daňový systém

Částka, kterou stát vybírá, by měla odpovídat možnostem každého jedince a zároveň by měla odrážet prospěch, který jim daný stát poskytuje. Tento požadavek se nazývá jako daňová spravedlnost.

Daňový systém by neměl zasahovat do tržního prostředí a musí být jednoduchý a jednoznačný. Zároveň však musí být vysoce efektivní a náklady na jeho provoz a na výběr daní by měly být co nejnižší. (Ochrana, Pavel, Vítek, 2010)

3.2 Výběr daní

Samotné stanovení výše daně nezaručí její vybrání, proto musel být zaveden způsob výběru daní. Díky tomuto způsobu se dostane daň od daňového subjektu do státního rozpočtu. Nejčastějším způsobem pro výběr daní je zákonem určená povinnost daňovému subjektu stanovit si výši daně a tu odvést. Daňové přiznání využívá daňový subjekt v případě, že si daň vyměřuje sám. Daňové přiznání musí odvést vždy ve státem stanoveném termínu. Výběr pomocí daňového přiznání je velmi nákladný a zdlouhavý. Tento systém navíc umožňuje celou řadu výhod a daňových úniků. I kvůli těmto důvodům, bylo v roce 2016 zavedeno kontrolní hlášení. Daňové přiznání společně s kontrolním hlášením se od 1. 1. 2016 vyplňuje na webovém portálu finanční správy. Tímto způsobem se zjednodušila administrativní náročnost a chybovost ve výpočtech. Před odesláním daňového přiznání vypíše software protokol chyb. Po opravení všech chyb uvedených v protokolu, lze tento dokument odeslat na finanční správu.

Všechny státy se snaží minimalizovat daňové úniky a proto je nejefektivnějším způsobem srážka daně u zdroje příjmu. Srážku daně provádí plátce daně, tedy osoba co příjem vyplácí.

Každá osoba se snaží svoji daňovou povinnost snižovat. Stát si tyto fakta plně uvědomuje a dokonce se je snaží využívat k žádoucím jevům. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Daňový subjekt může minimalizovat daňovou povinnost širokou škálou způsobů, od těch státem povolených až k těm trestným. Prvním způsobem je **daňová úspora**, která vzniká snížením základu daně. Dalším typem, je **odložení daně do budoucnosti** - vytvoření finančních rezerv na rozsáhlejší opravy v budoucnosti.

Daňová úspora využívá nedokonalých obrátů v daňovém zákonu a snaží se tím snižovat svoji daňovou povinnost. Daňová výhoda nemá dlouhodobější charakter, jelikož když se začne vyskytovat velmi často, tak dojde k přepsání příslušného zákona. Daňová výhoda není trestná, ale je nemorální.

Daňový únik již nepatří do státem povolených daňových úspor a je protiprávní. Je-li toto jednání prováděno úmyslně a ve velkém množství jedná se o trestný čin, který je nazýván, krácení daní. (Široký, 2008)

Daňové ráje

Daňovými ráji se označují státy s nulovým či velmi nízkým zdaněním. Díky nízkému zdanění, do těchto států přesouvají své finance investoři ze zahraničních firem. Tyto země musejí disponovat stabilním politickým a bankovním systémem. Přibližně 60 % světových výrobních zdrojů je zdaňováno v daňových rájích.

Daňové ráje můžeme rozdělit do 4 kategorií dle výše zdanění:

Státy s nulovým zdaněním – Bahamy.

Státy s nízkým zdaněním – Lichtenštejnsko.

Státy kde se nezdaňují příjmy plynoucí ze zahraničních zdrojů – Panama.

Státy se specifickým zdaněním, umožňující využití jako daňové ráje – Kypr (Široký, 2008)

3.3 Základní pojmy

Mezi základní pojmy v daňové terminologii patří daňový subjekt, objekt daně a sazba daně.

Daňový subjekt

Osoba, na kterou je uvalena povinnost platit daň. Daňovým subjektem může být právnická osoba (PO) nebo fyzická osoba (FO). Daňový subjekt se dále může rozdělit na plátce daně a poplatníka. Plátce daně je povinen uhradit daň vybranou nebo sraženou od jiných subjektů pod svojí odpovědností. Poplatník je povinen uhradit daň ze svého předmětu zdanění. (Veber, Srpová, 2005)

Objekt daně

Objektem daně je veličina, ze které se daň vyměřuje a je součástí názvu daňového zákona. Z hlediska efektivnosti výběru daní takto obecná charakteristika nestačí, a proto vznikl název předmět daně. Předmět daně je již jednoznačně charakterizován a ukládá se jím daňová povinnost. (Kubátová, 2006)

Osvobození od daně: definuje část předmětu, z které se již daň nevybírá.

Základ daně: je předmět daně upravený podle daných pravidel.

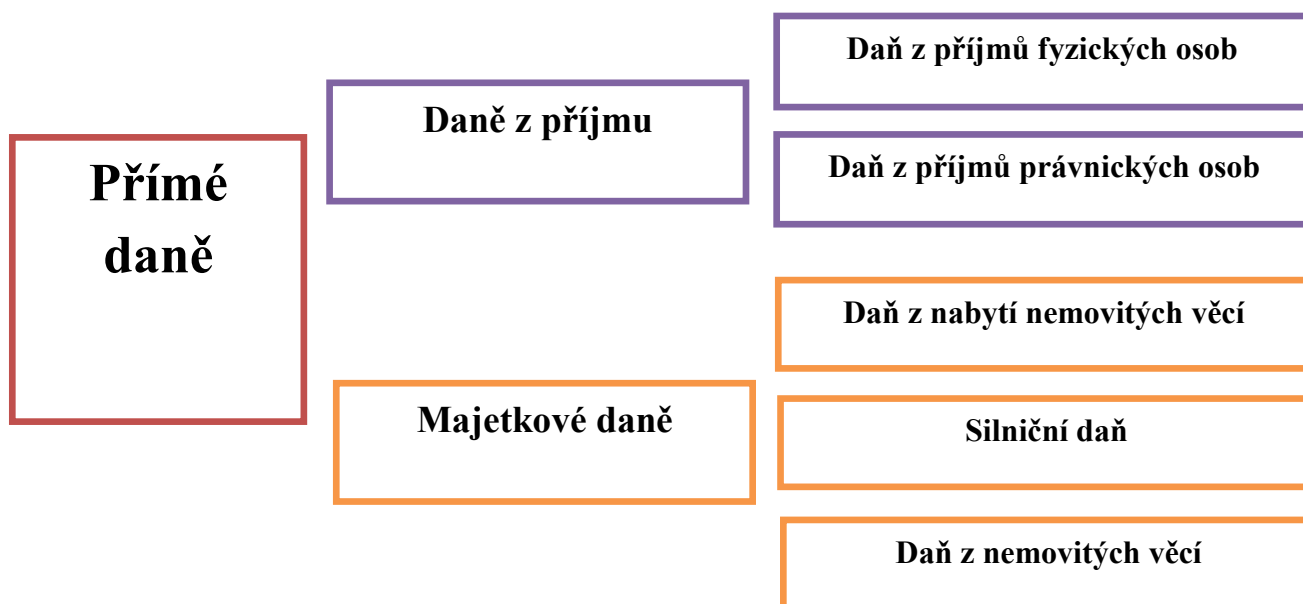
Zdaňovací období: je časový úsek, za který se musí daň uhradit.

Sazba daně

Pomocí sazby daně (algoritmu) se zjistí velikost daně, která se počítá ze základu daně. Sazby daně můžeme rozdělit na dvě skupiny. V první skupině jsou jednotné a diferencované sazby. Do druhé skupiny se řadí pevné a relativní sazby daně a ty se určují podle výše základu daně. (Kubátová, 2006)

4 Přímé daně

U těchto daní lze přesně určit osobu, která bude daň platit – poplatník. Tyto daně nejlépe vyhovují požadavku na daňovou spravedlnost, ale mají negativní vliv na nabídku práce. Daň se hradí z důchodu nebo z majetku. Nejvýznamnější částkou jsou daně z příjmu. Do důchodové daně se řadí daň z příjmu fyzických a právnických osob. Do majetkových daní patří daň z nabytí nemovitých věcí, daň z nemovitých věcí a také silniční daň. (Široký, 2008)

Obr. 1 - Rozdělení přímých daní v ČR

(Ochrana, Pavel, Víttek, 2010)

4.1 Daně z příjmu

Daně z příjmu obsahují daně z příjmu fyzických osob a daně z příjmu právnických osob. (Mullerová, Šindelář, 2016)

Daň z příjmu fyzických osob

Zdaňovacím obdobím pro tuto daň je kalendářní rok a předmětem daně jsou příjmy, které se rozdělují do skupin dle svého charakteru. Plátcem daně je zaměstnavatel a poplatníkem je zaměstnanec. Jedná se o daň, která je univerzální, a podléhají jí všechny zdanitelné příjmy fyzických osob. K této dani, se úzce váže pojem, daňoví rezidenti, který označuje osoby, které jsou v České republice (ČR) více jako 183 dnů, nebo zde bydlí a tudíž odvádí daň ze všech příjmu jak z ČR, tak i ze zahraničí. Daňoví nerezidenti musejí odvádět pouze daň z příjmu nabytých na území ČR. Díky tomuto způsobu se zabraňuje dvojímu zdanění. Některé příjmy jsou však od daně osvobozené (sociální dávky). Většina peněz z této daně plynou do rozpočtů obcí a okresů. Tato daň je progresivní (Marek, Mácha, Běhan, 1995).

Daň z příjmu právnických osob

Jedná se o daň, které podléhají všechny osoby, které nejsou fyzické, a tudíž jsou jejím poplatníkem. Daňoví rezidenti odvádějí daň ze všech svých příjmů, plynoucích i ze zahraničí, kdežto daňoví nerezidenti odvádějí pouze daň z příjmů dosažených na území ČR. Předmět této daně zahrnuje všechny výnosy ze své činnosti a nakládáním svého majetku. Neřadíme sem dědictví a dary. Jedná se o daň lineární. Tato daň představuje významnou část rozpočtu české republiky (17 %). (Marek, Mácha, Běhan, 1995)

4.2 Majetkové daně

Do majetkových daní patří daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí a daň silniční. K nejvyšším výnosům dochází u daní z nemovitostí. (Mullerová, Šindelář, 2016)

Daň z nemovitých věcí

Předmětem této daně jsou nemovitosti a tato daň plyne do rozpočtů obcí. Daň upravuje daň z pozemků, staveb a jednotek. Daně z nemovitosti se vybírají podle polohy nemovitosti, jelikož se jedná o příjem dané obce. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. (Ochrana, Pavel, Vítek, 2010)

Daň z pozemků

„Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí. Naopak předmět daně z pozemků nejsou pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami, zastavěné plochy těchto staveb, lesní pozemky, pozemky, které jsou součástí jednotky a pozemky ve spoluvlastnictví všech vlastníků jednotek v domě užívané společně s těmito jednotkami. Poplatníkem této daně je zpravidla vlastník pozemku“ (Zákon č. 338/1992 Sb., 2017).

Daň ze staveb

Daň ze staveb se vybírá na základě skutečně zastavěné plochy v m² a je vyšší s každým dalším nadzemním podlaží stavby. Poplatníkem této daně je vlastník stavby. Předmětem daně jsou zejména stavby již zkolaudované, byty a nebytové prostory zapsané v katastru. (Ochrana, Pavel, Vítek, 2010)

Daň z nabytí nemovitých věcí

Tato daň se zabývá úplatnými převody nemovitostí. Obvykle je převodce vlastnického práva k nemovité věci plátcem daně a předmětem daně bývá nabytí vlastnického práva k nemovité věci. (Ochrana, Pavel, Vítek, 2010)

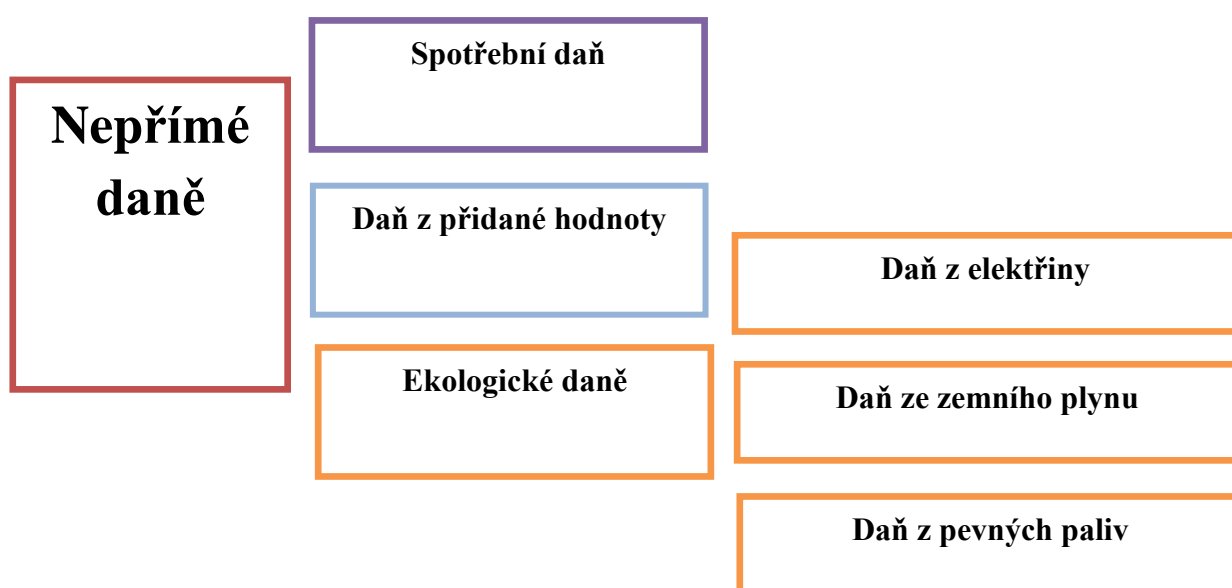

Silniční daň

Silniční daň řadíme k majetkovým daním a je příjmem státního fondu dopravní infrastruktury. Tuto daň hradí většinou vlastník motorových vozidel, zapsaných v technickém průkaze vozidla. Předmětem daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v ČR, která jsou úzce spjata s předmětem podnikání či používána k podnikání. Sazba je pevná, ale mění se dle objemu motoru. U užitkových vozů se dělí dle celkové hmotnosti a počtu náprav (Veber, 2006).

5 Nepřímé daně

Hlavním rozdílem oproti přímým daním je, že nelze určit poplatníka, tedy toho kdo tuto daň bude hradit. U nepřímých daní se dá určit pouze plátce daně. Plátce daně je osoba, která tuto daň nepřímo hradí státu. Nepřímé daně jsou daně ze spotřeby, u kterých je stanovena přírážka na daném zboží/službě, kterou si odběratel kupuje. Příjemce této úhrady pak státu zaplatí danou daň. Nepřímé daně se rozdělují na tři skupiny, na spotřební (selektivní) daně, univerzální a ekologické daně (Mullerová, Šindelář, 2016).

Obr. 2 - Rozdělení nepřímých daní v ČR

(Mullerová, Šindelář, 2016)

5.1 Daň z přidané hodnoty

Jedná se o daň ze spotřeby. Daň má velmi důležitou funkci, jelikož tvoří 40 % státního rozpočtu. Tato daň se také nazývá daní univerzální, jelikož se platí při nákupu většiny zboží a služeb automaticky. Zdaňovacím obdobím pro DPH je měsíc nebo čtvrtletí. Princip DPH je, že dodavatel pokud je zaregistrován jako plátcem DPH, musí odvést z daného předmětu daň, pokud je daný obchod předmětem daně. Odběratel, pokud splňuje dané podmínky, si může zažádat o vrácení této daně. Plátcem DPH je každý subjekt se sídlem, provozovnou či místem podnikání registrovaný jako plátcem DPH. (Mullerová, Šindelář, 2016)

Termín osoba povinná k dani označuje PO nebo FO, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost. Tento termín také označuje osobu, která za 12 po sobě jdoucích měsíců překročila obrát 1 000 000 Kč. Tato osoba se musí přihlásit do 15 dnů od překročení této částky a stává se plátcem od následujícího měsíce. Pokud se nepřihlásí, finanční úřad jí může udělit pokutu. Plátcem daně se stává osoba, která dobrovolně vede účetnictví nebo osoba, která překročila již uvedený obrát. (Veber, Srpová, 2008)

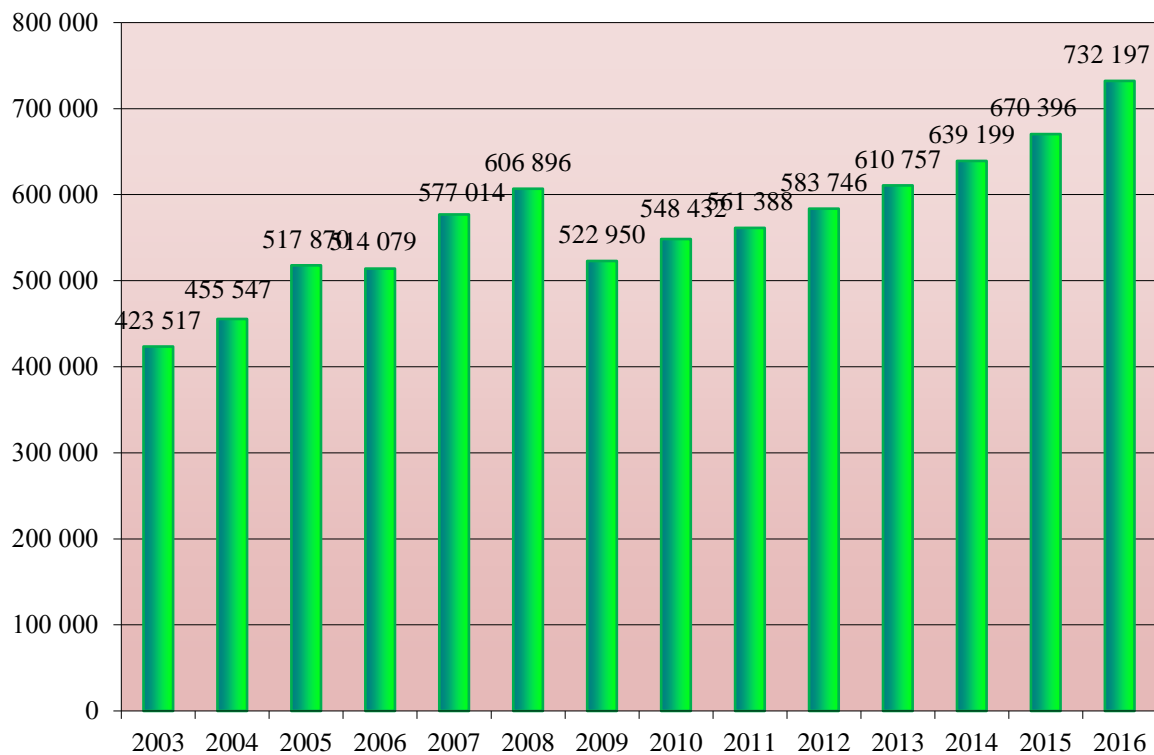
5.2 Spotřební daň

Spotřební daň se řadí k daním nepřímým. Účelem této daně je zvyšovat státní příjmy a v případě potřeby regulovat objem prodávaného zboží. K regulaci dochází, pokud stát uzná že, spotřeba daného produktu je již velká a tudíž může být škodlivá jak pro jednotlivce, tak i pro společnost. Do spotřebních daní spadá tabák, alkohol a minerální oleje.

Výše daně dosahuje až 50 % z celkové prodejní částky daného výrobku. Plátcem daně jsou zejména výrobci a poplatníky jsou spotřebitelé (Mullerová, Šindelář, 2016).

5.3 Ekologické daně

Ekologické daně vznikly v roce 2008 za účelem co nejvíce znevýhodnit ekologicky nešetrné postupy, tak aby se ekologicky šetrné postupy staly výhodnějšími. Jedná se zde o zvýšení ceny, která pro konečného spotřebitele hraje významnou roli. Zároveň nutí výrobce a producenta těchto služeb, aby přešli na více ekologické postupy. Ekologické daně se vybírají z elektřiny, zemního plynu a z pevných paliv. Plátcem těchto daní je vždy dodavatel a nikoliv spotřebitel, zdaňovacím obdobím je měsíc. (Mullerová, Šindelář, 2016)

Obr. 3 - Vývoj celkového inkasa vybraných daní v mil. Kč

(Ministerstvo financí, 2017)

6 Elektronická evidence tržeb

„Jedná se o moderní systém rychlé komunikace mezi podnikateli a Finanční správou ČR, který zefektivní činnost finanční správy a umožní jí zacílit kontroly přesně tam, kde je potřeba, ostatní podnikatelé nebudou zbytečnými kontrolami obtěžováni. Evidence tržeb napomůže k obnovení férové soutěže mezi podnikateli a zajistí státnímu rozpočtu vyšší daňové příjmy bez nutnosti daně zvyšovat těm, kteří je poctivě platí.“ (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Z důvodu úmyslného krácení daňových povinností v určitých oblastech podnikatelské činnosti se musel vytvořit účinný a cílený nástroj, který omezí daňové úniky. V České republice podnikatelé nepřiznají ročně až 170 miliard korun. Počet podnikatelů v České republice stále roste a finanční úřady nejsou schopny provádět u všech podnikatelů daňové kontroly. Díky elektronické evidenci tržeb se ukazuje, zda daný podnikatel vykazuje své tržby správně a neprovádí daňové úniky. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Předchůdce EET

V roce 1951 se ministr financí vlády na Taiwanu snažil potlačit „šedivou“ ekonomiku slosováním účtenek. Díky tomuto kroku se sjednotila varianta účtenek v celé zemi a také lidé začali vyžadovat po obchodnících účtenky. Každý měsíc docházelo ke slosování účtenek a soutěžilo se o peněžní odměny až do 1 milionu korun.

Dle dostupných informací se výběr daní zvedl až o 75 %, nicméně daný systém platil pouze pro velké firmy, nikterak pro drobné podnikatele, pro které vystavování účtenek bylo finančně a administrativně velmi náročné. Z tohoto důvodu nebylo možné potlačit krácení daní u všech daňových subjektů (Dušek, 2016).

6.1. Elektronická evidence tržeb v Evropě

EET je mezinárodně uznávaný systém, a funguje či se zavádí v několika státech Evropy. EET se může rozdělit do třech základních typů - EET s registrační pokladnou (Slovensko), Online evidence tržeb (ČR, Chorvatsko) nebo kombinace těchto dvou typů (Maďarsko). Česká republika vychází z Chorvatského modelu. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

<i>země s EET</i>	<i>země bez EET</i>
Itálie	Německo
Maďarsko	Francie
Slovensko	Velká Británie
Chorvatsko	Holandsko
Polsko	Lucembursko
Belgie	Španělsko
Litva	Portugalsko
Malta	Švýcarsko
Švédsko	Norsko
Rumunsko	Lotyšsko
Bulharsko	Estonsko
Řecko	Finsko
Kypr	Dánsko
Slovinsko	Andora
Česko	

Obr. 4 - Přehled států EU využívající EET

(Ministerstvo financí ČR, 2017)

Estonsko – systém výběru daní bez EET

V Estonsku nemají zaveden systém elektronické evidence tržeb. V roce 2015 bylo Estonsko označeno za zemi s vysoce konkurenčním daňovým systémem ze zemí, které patří do organizace OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj). Kritéria pro hodnocení jsou velmi obsáhlá a řadí se sem složitost daňového systému, zaměstnanost, vhodnost státu pro investice, míra podnikání.

V Estonsku žije okolo 1,3 miliónu lidí, avšak ekonomika tohoto státu je velmi rozvinutá. Z tohoto důvodu Estonsko láká mnoho investorů, jelikož sazby daní v porovnání s ostatními státy EU jsou velmi nízké. Daňový systém v zemi je jedním z nejučinnějších na světě, jelikož umožňuje, aby byly daně z příjmů, daně z podnikání podávány elektronicky. Systém podávání daní je jednoduchý, jelikož prostřednictvím bezpečného ID uživatele pouze vyplňují předem připravené formuláře, které jsou podepsány digitálním podpisem. Tento systém funguje v Estonsku již od roku 2000 a daňové přiznání je podáváno pouze v elektronické podobě. Proces podání daňového přiznání trvá do 5 minut.

Prohlášení o dani z příjmu je předem vyplněno. Znamená to, že informace o daňovém poplatníkovi, jeho příjmech a výdajích, které jsou k dispozici v databázích Daňové a celní správy, byly zapsány do daňového přiznání. Předem vyplněné daňové přiznání lze předložit k e-daňové komisi nebo požádat v jakémkoli servisním úřadu Daňové a celní správy.

„Vstup do e-Tax Board / e-Customs je možný např. s průkazem totožnosti, mobilním jménem nebo prostřednictvím internetového bankovníctví. Údaje zapsané do předem vyplněného daňového přiznání zahrnují adresu osoby povinné k dani v registru obyvatelstva, číslo bankovního účtu a jméno majitele bankovního účtu, informace zaměstnavatele týkající se výpočtu daně z příjmu (platby podléhající dani z příjmů a zadržené dani z příjmů, pojistné na nezaměstnanost, příspěvky na penzijní připojištění, atd.), dávky na dočasnou pracovní neschopnost (dávky v nemoci), důchody, výdaje na školení, dary, příspěvky na důchodové pojištění a platby, údaje Estonského centrálního registru cenných papírů o transakcích při převodu cenných papírů.“ (Hájek, 2017).

EET na Slovensku

Při zavádění elektronické evidence tržeb v ČR se vycházelo z Chorvatského modelu, kde již tento systém funguje. Obdobný systém na potlačení krácení daňových povinností je však do 1. dubna 2015 zaveden i na Slovensku. Tento systém se nazývá virtuální registrační pokladny (VRP). (Lukačovičová, 2017)

V roce 2008 byl zaveden zákon o registračních fiskálních pokladnách, který byl vytvořen k řešení problémů s vymahatelností daní a snižování daňových úniků. Ministerstvo financí odhadovalo, že zavedením tohoto systému se zvýší daňový přínos přibližně o 8 mld. Kč. Registrační pokladny s fiskální pamětí, které zaznamenávají veškeré tržby již na Slovensku vybraní podnikatelé a restauratéři museli vlastnit několik let před zavedením VRP. Jediným rozdílem, čím se registrační pokladna liší od té virtuální, je že pracuje offline (bez připojení k internetu). Kontrola ze strany finančního úřadu funguje na principu kontroly transakce uložené v paměti pokladny. Přiznané tržby se díky tomuto systému zvýšili až o 20 %. (Ministerstvo financí Slovenskej republiky, 2017).

Od konce roku 2013 dochází k zavedení slosování účtenek, formou státního typosu. Ministerstvo financí SR předpokládá, že Slovensko získá tímto systémem o více než 1,1 miliardy eur na dodatečném výběru DPH. Tato částka představuje zhruba 25 % celkových příjmů plynoucích z DPH. Kladný vliv na výběr DPH má i nízké daňové zatížení Slovenska, které je jedno z nejnižších v Evropě. (Ministerstvo financí Slovenskej republiky, 2017)

Na Slovensku registrační pokladny využívali již dříve, a proto nedocházelo k vyšším pořizovacím nákladům či pracnějším zpracování tržeb u podnikatelů. Pro případ potřeb byly vypracované i informační brožury či školení, které podrobně vysvětlují, jak tento systém funguje. Vliv všech zavedených opatření, které ovlivňují výběr daní lze zhodnotit až s odstupem času, po několika letech od zavedení. (Ministerstvo financí Slovenskej republiky, 2017)

6.2 Elektronická evidence tržeb v České republice

Zavádění registračních pokladen s fiskální pamětí v ČR

Dne 1. července 2005 vychází zákon o registračních pokladnách. Tento zákon udává, jakým způsobem musí být vedena evidence jednotlivých příjmů pro fyzické a právnické osoby, které podnikají na živnostenský list. Tyto podnikatelé mají ze zákona vydávat doklady o zaplacení zákazníkům, kteří uskutečnili tržbu vyšší než 50 Kč. Potvrzením o proběhnuté platbě bude doklad vytištěný registrační pokladnou. Registrační pokladny mají omezit daňové úniky plynoucí z nepřiznávání příjmů podnikatelů v plné výši. Druhým cílem registračních pokladen je vytvoření přehlednějšího systému daňové evidence (Ministerstvo financí ČR, 2017).

"Zákon o registračních pokladnách ukládá prodávajícímu povinnost předat o provedené platbě pokladní blok vystavený pokladnou tohoto pokladního místa nebo očíslovaný paragon, popřípadě pokladní blok vystavený záložní pokladnou, v případě její poruchy." (Ministerstvo financí ČR, 2017)

17. 2. 2006 bylo státem schváleno 86 typů registračních pokladen s fiskální pamětí a zároveň bylo uvedeno 83 typu registračních pokladen, u kterých lze modernizací přidat fiskální paměť, tak aby vyhovovaly podmínkám uvedených v zákoně. Tyto úpravy lze provádět pouze v servisních střediscích, kterým stát udělil povolení. Všechny tyto informace byly uveřejněny na internetových stránkách ministerstva financí, společně s telefonním číslem na linku poskytující informace týkající se registračních pokladen (Ministerstvo financí ČR, 2017).

Pořizování registračních pokladen s fiskální pamětí je finančně náročné pro drobné podnikatele, z tohoto důvodu stát poskytl dotace na pořízení nových zařízení. Polovinu pořizovací ceny v maximální výši 8000 Kč, mohli získat podnikatelé, kteří se rozhodli pro koupi nové pokladny. Až 4000 Kč bylo možno získat na modernizaci stávající registrační pokladny. (Ministerstvo financí ČR, 2017).

Vznik EET v České republice

V roce 2014 dochází k prvním jednáním o zavedení elektronické evidence tržeb v České republice. V roce 2015 poslanci vytvořili návrh zákona, který byl během roku předán k dalším projednáním. V průběhu roku 2016 došlo k několika změnám a v únoru 2017 byl odhlasován většinou poslanců. V březnu, o měsíc později, byl zákon schválen senátem a podepsán, prezidentem České republiky, Milošem Zemanem. Zákon nabral svou účinnost od 1. 12. 2016. (Finanční správa, 2017)

Evidenci tržeb upravuje

Elektronickou evidenci tržeb upravují tyto zákony a vyhlášky.

- **zákon č. 112/2016 Sb.**, Zákon o evidenci tržeb.
- **zákon č. 113/2016 Sb.**, Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb.
- **vyhláška č. 269/2016 Sb.**, Vyhláška o způsobu tvorby podpisového kódu poplatníka a bezpečnostního kódu poplatníka. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Důvody pro zavedení EET v České republice

Hlavními důvody:

- Rovné podmínky na trhu
- Cílená kontrola
- Odstranění černých výplat
- Rovnější sociální politika
- Účinnější nástroje pro finanční správu
- Lepší a jednodušší výběr daní (Babiš, 2017)

Potřebné kroky před zahájením evidence tržeb

Zjištění povinnosti evidovat tržby – Každý poplatník je povinen zjistit, zda má povinnost evidovat své tržby. Tržba, která spadá pod EET je platba v hotovosti, platební kartou či obdobným způsobem, který zahrnuje příjem z podnikání. Do této povinnosti se nezahrnuje platba převodem z účtu na účet či inkaso, o kterých mají přehled bankovní instituce.

Fáze zavádění – Každý poplatník má povinnost zjistit od jakého termínu je povinen evidovat své tržby. Zavádění je rozděleno do 4 fází a jsou rozdělené dle předmětu podnikání poplatníka.

1. fáze – První fáze byla zahájena 1. prosince 2016. Patřili sem podnikatelé v oblasti pohostinství a poskytovatelé ubytovacích a stravovacích služeb.

2. fáze – Do druhé fáze se řadí podnikatelé v maloobchodech a velkoobchodech prodávající potraviny, ovoce a zeleninu a evidují své tržby od 1. března 2017.

3. fáze – Třetí fáze bude zahájena 1. března 2018 a řadí se sem všechny činnosti, které již nebyly zařazeny do předchozích dvou fází, nebo nebudou v závěrečné fázi.

4. fáze – Závěrečná fáze je plánována na 1. června 2018 a týká se výrobců textilu oděvů, strojů, hraček, dřevěných, papírových výrobků, kovových konstrukcí, počítačů. Dále sem patří specializované stavební činnosti a hodinoví manželé. (Dušek, 2016)

Výběr ze zjednodušeného či běžného režimu evidence

Kromě běžného (online) režimu je možnost evidovat své tržby offline. Každý poplatník musí zjistit, zda spadá do běžného režimu či může využít druhý typ.

Evidence tržeb v online režimu

Jedná se o nejčastější formu evidence tržeb. Princip online režimu spočívá v tom, že poplatník je povinen nejdéle v okamžiku platby odeslat datovou zprávu a vystavit účtenku. Odeslat datovou zprávu a vystavit účtenku ještě před provedením dané transakce je povoleno pouze v potřebných případech (vyžaduje-li to předmět podnikání). Nikdy však nelze vystavit účtenku později. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

V případě výpadku spojení mezi pokladnou a systémem daňové správy nemusí pokladní u daného zařízení přestat vydávat účtenky, ale bude vydávat účtenky bez fiskálního identifikačního kódu. V tomto případě však na účtence musí být uveden podpisový kód poplatníka. Informace o již proběhnutých tržbách, však musí plátce odeslat do 48 hodin od platby. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Evidence tržeb ve zjednodušeném režimu

Jedná se o podobný průběh jako při evidenci tržeb v online režimu s rozdílem, že informace o platbě musí být odeslána do 5 dnů od platby a na účtence nemusí být uveden fiskální identifikační kód. Jestliže se poplatník rozhodne pro tento režim, musí vyplnit žádost s odůvodněním a specifikací na jaké tržby se to bude vztahovat. O povolení rozhodne místní správce daně. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Zajištění vybavení pro provoz

Každý poplatník musí mít nezbytné vybavení pro provoz evidence. Jedná se o jakékoliv zařízení s potřebným softwarem, které je připojené k internetu a může odeslat danou informaci na daňový portál a poté vytisknout účtenku. Zákon nepředepisuje žádné specifické vybavení, pouze musí splňovat danou podmínku. Z tohoto důvodu se mohou proto využívat tablety či smartphony s bezdrátovou tiskárnou, registrační pokladny s připojením na internet a mnoho dalších variant (Dušek, 2016).

Přístup k webové aplikaci

Posledním krokem před evidencí je zjištění přístupu do webového portálu finanční správy, tím že poplatník zažádá o autentizační údaje pro registraci své provozovny. Na základě registrace se vygeneruje potřebný certifikát (Dušek, 2016).

6.3 Evidence tržeb

Při evidování tržeb dochází ke komunikaci mezi poplatníkem a informačním systémem EET. Podnikatel potřebuje k plnění elektronické evidenci tržeb připojení k internetu při dané transakci. Údaj o proběhnuté transakci se v krátkém čase odešle na finanční správu, která má své centrální úložiště. O několik vteřin později přijde potvrzení spolu s unikátním kódem, který se vytiskne na účtenku. Podnikatel potřebuje zařízení se softwarem, které je schopno zaevidovat danou platbu a vytisknout účtenku. Nejčastěji se využívají registrační pokladny, telefon či tablet s tiskárnou. V současné době se hojně rozšiřuje pokladní software, který je vydávaný IT firmami či mobilními operátory a je ve formě pronájmu daného zařízení. V případě problému připojení s internetem je možno vytisknout účtenku bez vlastního kódu, ale do 48 hodin se musí daná transakce odeslat na centrální úložiště, jinak bude hrozit podnikateli pokuta. Elektronická evidence tržeb se týká všech podnikatelů a živnostníků, kteří za své výrobky či služby přijímají platbu v hotovosti, platební kartou či složenkou a šeky (Hajdušek, Vodička, 2017).

Údaje zasílající finanční správě

Daňové identifikační číslo (DIČ) poplatníka.

Označení provozovny, ve které je tržba uskutečněna.

Označení pokladního zařízení, na kterém je tržba evidována.

Pořadové číslo účtenky.

Datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve.

Celková částka tržby.

Bezpečnostní kód poplatníka (BKP).

Podpisový kód poplatníka (PKP).

Údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu (Finanční správa, 2017).

Údaje na účtence

Fiskální identifikační kód (FIK).

Daňové identifikační číslo (DIČ) poplatníka.

Označení provozovny, ve které je tržba uskutečněna.

Označení pokladního zařízení, na kterém je tržba evidována.

Pořadové číslo účtenky.

Datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve.

Celkovou částku tržby.

Bezpečnostní kód poplatníka (BKP).

Údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu (Finanční správa, 2017).

Kontrolní hlášení

Od 1. 1. 2016 vzniká všem plátcům daně povinnost podávat tzv. kontrolní hlášení. Kontrolní hlášení je opatření namířené proti karuselovým (řetězovým) podvodům a uplatňování odpočtů DPH na základě zfalšovaných faktur. Kontrolní hlášení se podává každý měsíc k 25. dni následujícího měsíce, anebo ho lze podávat ke klasickému daňovému přiznání. Kontrolní hlášení nenahrazuje daňové přiznání a odevzdává se pouze v elektronické podobě. (Finanční správa, 2017)

6.4 Elektronická evidence tržeb v České republice v praxi

Od spuštění 1. fáze EET až do 19. 1. 2017 se zapojilo 43 tisíc podnikatelů, kteří poslali více než 119 milionů účtenek na finanční správu České republiky. Stát zaznamenal 100 % nárůst tržeb oproti roku předcházejícímu a téměř 100 % nárůst registrací nových plátců z důvodu překročení limitu. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Náklady spojené s EET

Náklady spojené se zavedením EET vznikly zejména státu, který se musel připravit na tento systém. Náklady státu spojené s provozem IT systému elektronické evidence tržeb a nákladů spojených s jeho uvedením do provozu se předpokládá v celkové výši 370 mil. Kč. Náklady vzniklé za provoz IT byly plánovány ve výši 170 mil. Kč. Náklady na počáteční provoz, zejména na provoz call centra, které vyřizuje všechny potřebné dotazy je 60 mil Kč. Vzhledem k plánovanému zvýšení výběru daní ve výši 10 - 12 mld. Kč ročně, je tedy EET správným opatřením k vyššímu výběru daní do státního rozpočtu. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Kontrolní hlášení

Čísla za rok 2016 ukazují, že kontrolní hlášení plní svůj význam a je to vhodný nástroj proti krácení DPH. Díky analytickým nástrojům, které zpracovávají data z kontrolních hlášení, je patrné, že inkaso z DPH vzrostlo o 17,9 miliard (mld.) korun, což znamená meziroční růst o 5,9 % oproti roku 2015. Plán účinnosti pro kontrolní hlášení byl 8 mld. korun, což znamená, že byl více než o tři miliardy překonán. V roce 2017 se za první půl rok vlivem kontrolního hlášení na inkasu DPH vybralo téměř 6 mld. korun a do konce roku se předpokládá, že se vybere ještě o 2 – 3 mld. korun více. Kontrolní hlášení neslouží pouze pro zvýšení výběru DPH, ale slouží také k odhalení podvodníků a k narovnání podnikatelského prostředí. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Rok	Daň z přidané hodnoty v mil. Kč	Meziroční růst v mil. Kč
2007	236 385	
2008	255 190	18 805
2009	253 612	-1 578
2010	269 547	15 935
2011	275 394	5 846
2012	278 231	2 838
2013	308 461	30 229
2014	322 879	14 418
2015	331 836	8 957
2016	349 460	17 623

Obr. 5 - Výběr daně z přidané hodnoty

(Ministerstvo financí ČR, 2017)

„Kromě lepšího výběru daní dochází díky kontrolnímu hlášení také k narovnání podnikatelského prostředí. Za 15 měsíců od jeho zavedení Finanční správa identifikovala přes 1 900 podvodných řetězců u téměř 9 000 subjektů, z toho aktuálně šetří přes čtyři stovky z nich. Dále jsme identifikovali přes 9 tisíc nespolehlivých plátců, což je o 6 tisíc více od začátku roku 2016. Analytika odhalila 55 tisíc podnětů, které by mohly znamenat daňový únik až 21,5 mld. korun. Od spuštění kontrolního hlášení bylo podáno celkem 5,4 mil. hlášení 492 tisíci plátců. Statistiky ukazují, že většina plátců si své povinnosti plní. Finanční správa vyzvala pouze 2 675 plátců k podání kontrolního hlášení, z toho 76 % z nich na výzvu reagovalo. K odstranění pochybností bylo vyzváno necelých 23 tisíc plátců, z nichž pouhé procento nereagovalo“ (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Účtenková loterie

Jedná se o jeden z dalších systému daňové kontroly, který má zvýšit efektivitu výběru daní. Princip účtenkové loterie spočívá v tom, že zákazník při nákupu zboží převezme účtenku. Po převzetí účtenky, se může přihlásit dle údajů uvedených na účtence do systému přes webový portál či mobilní aplikaci, která se může bezplatně nainstalovat do chytrého mobilního telefonu. Slosování probíhá každý týden a soutěží se v ní o věcné i finanční ceny. Ročně by se zde mělo vyplatit okolo 65 miliónu korun. Jestliže se zákazníkovi nejde přihlásit, jedná se o nepravé kódy, a tudíž tato transakce nebyla zaevidována přes EET. Zákazník může nahlásit danou provozovnu na finanční správu, a tím odhalit podnikatele kteří podvádí a nedostatečně přiznávají své tržby. Po nahlášení dané provozovny bude podnikateli doměřena pokuta. (Dušek, 2016)

Účtenková loterie byla spuštěna v ČR 1. 10. 2017 a od tohoto dne lze registrovat účtenky do systému. První slosování proběhne 15. 11. 2017 a poté se bude slosovávat 15. kalendářní den, vždy jednou měsíčně. Výherci mohou získat jednu z 21 025 cen, o které se bude pravidelně soutěžit. Mezi hlavní ceny patří 1 000 000 Kč, osobní automobil a 300 000 Kč. Tyto ceny však vyhrává vždy pouze jedna účtenka. Nejnižší výhra je 100 Kč a tuto částku vyhrává 20 000 účtenek. Během prvního týdne od spuštění se do účtenkové loterie registrovalo přes 250 000 lidí, kteří zaregistrovali více než 1 milión účtenek. Ministerstvo financí hodnotí tento zájem jako dobrý a předpokládá velké zvyšování v počtu registrovaných lidí v nejbližších týdnech. (Loterie-účtenková, 2017)

EET Pokladny

Stát vydal potřebnou certifikaci danému počtu dodavatelů a každý zákazník si může vybrat z jejich nabídky. Na výběr je mnoho druhů a typů, které si liší jak cenou, tak i rozsahem funkcí. Levnější pokladny, které nemají tolik funkcí, jsou vhodné zejména pro menší podnikatele. Větší podnikatelé musí vybírat z dražších variant, které již zvládají zpracovávat transakce z více platebních míst. Tuto pokladnu si každý podnikatel koupí do svého osobního vlastnictví a poté musí být prováděn pravidelný servis autorizovanou firmou. Podnikatelé, kteří již registrační pokladnu vlastní, nemusí kupovat novou, ale stačí pouze dokoupit potřebný software a připojení k internetu (Etržby, 2017).

Možnosti obcházení EET

Každý podnikatel chce co nejvíce krátit svoji daňovou povinnost, snaží se EET co nejlépe obejít, tak aby nemohl být pokutován finančním úřadem za porušení zákona a zároveň svůj příjem zmenšil. (Etržby, 2017)

Používání více pokladen – EET se dá obejít tím, že podnikatel bude využívat například dvě pokladny a tajit tím část příjmu. Finanční úřad provádí jak nahodilé, tak křížové kontroly, které se tvoří na základě odlišnosti dat daným segmentem. Ten, který bude vybočovat z řady, bude automaticky podezřelý. Samozřejmě se sem řadí kontroly na základě udání. (Dušek, 2016)

Z restaurací vytvořit kluby – Kluby, spolky a ostatní uzavřené podniky nepodléhají EET, ale jestliže se stane tento přechod z restauračních zařízení na uzavřené podniky běžnou součástí, tak se kontrolám do budoucna neobejde. Toto chování může být klasifikováno jako neoprávněné podnikání a podnikatel může být pokutován. (Dušek, 2016)

Software, který bude manipulovat s daty v pokladně – Na trhu je k dispozici software, který je schopen přepisovat v pokladně například dražší položky na levnější, nebo některé vynechat zcela a tím manipulovat daní z příjmu. Šance na odhalení je poměrně vysoká, jelikož stačí ověřit fiskální kód, který je na účtence. (Dušek, 2016)

V případě že budou tyto kroky zjištěny finanční správou, podnikatelům hrozí vysoká pokuta a okamžitý zákaz činnosti (Etržby, 2017).

6.5 Kritika EET

Před spuštěním EET, se vlna kritiky postupně zvyšovala, jak u politických stran které s EET nesouhlasili, tak i z médií, rozhlasu a veřejnoprávní televize. Nicméně všechny tyto kritiky se ukázaly jako zbytečné a nepodložené. Podnikatelům nevznikají překážky, které by je nutili k ukončení dané živnosti. (Dušek, 2016)

Ztížení podmínek pro podnikání

Velkým problémem je, že se dle kritiků v ČR jedná o jeden z nejnepřehlednějších systémů pro podnikání, který se v Evropě nachází. EET prý podnikatelům jejich podnikání ztěžuje a pro podnikatele je finančním zatížením, především při pořízení registračních pokladen a častou administrativou. (Dušek, 2016)

Informační nepřehlednost

Finanční úřad není kompetentní k poskytování informací týkajících se elektronické evidence tržeb. Podnikatelé proto musí kontaktovat specializované pracoviště, které za zpracování jejich požadavků naúčtuje správní poplatek a poskytne informace, zda je pro podnikatele nutné vést evidenci tržeb. Po vyplnění formuláře a žádosti, podnikatele do třech dnů zaregistrují do systému. (Dušek, 2016)

7 Daňový systém v Chorvatsku

7.1 Vznik daňového systému

Po osamostatnění Chorvatské republiky, dochází k historickým, politickým i hospodářským změnám ve státě. Díky těmto změnám a růstu tržního hospodářství se daňová soustava neustále doplňovala o nové zákony a pomalu se stávala nepřehlednou a tomu se chtěla vláda země vyvarovat. Z těchto důvodů se Chorvatsko rozhodlo založit nový daňový systém (Zastupitelský úřad ČR v Zábřehu, 2017).

Nový daňový systém měl být jednoduchý a zároveň efektivní. Chorvatsko mělo na výběr ze tří variant. 1. variantou bylo vytvořit zcela nový a ojedinělý daňový systém, který by byl vytvořen přímo na potřeby státu. 2. variantou bylo vytvořit podobný daňový systém, který je funkční ve všech vyspělých státech v Evropě. Poslední variantou bylo vytvořit kombinaci těchto dvou variant, která bude přihlížet k potřebám Chorvatska a zároveň bude vycházet z fungujícího daňového systému v jiném státě (Zastupitelský úřad ČR v Zábřehu, 2017).

Vláda se nakonec rozhodla pro třetí variantu, která měla hlavní cíl vybírat co nejvíce peněz do státní pokladny, aby se mohli odstranit následky, které vznikly během války. Oproti státům v západní Evropě, které investovaly peníze ze získaných daní do školství a zdravotnictví, to však bylo nesprávné rozhodnutí. Od této doby dochází k postupným změnám v daňové soustavě až do dnešní podoby (Zastupitelský úřad ČR v Zábřehu, 2017).

7.2 Současný daňový systém

Nová reforma daňové soustavy v Chorvatsku se nechala inspirovat podle zemí s vyspělou tržní ekonomikou (zejména západní země Evropské unie). Hlavním cílem nového daňového systému bylo zamezení dvojího zdanění a sjednocení úrovně všech daňových poplatníků od zaměstnanců až po podnikatele a tím narovnat podnikatelské prostředí (Porezni sus Republike Hrvatske, 2017).

K jedné z nejdůležitějších reforem dochází 1. ledna 2013, kdy byla zavedena elektronická evidence tržeb neboli fiskalizace. Důvodem pro vznik této reformy, nebylo jen zvýšení výběru daní do státního rozpočtu, ale zejména narovnání podnikatelského prostředí a potlačení šedé ekonomiky (Porezni sus Republike Hrvatske, 2017).

Od 1. ledna 2017 byla schválena nová daňová reforma, která obsahovala 15 nových zákonů, které mají za úkol zjednodušení daňové soustavy a zvýšit také příjmy do státního rozpočtu. Zásadním rozdílem je odklonění od daně z příjmu, kde již nejsou tři daňová pásma ale pouze dvě, ke zdanění ze spotřeby. Druhá změna, se týká zvýšení DPH v pohostinských službách ze 13 % na 25 %. Důsledky tohoto zákona se budou dotýkat nejen místních obyvatel, ale zejména turistů, jelikož došlo k výraznému zvýšení cen za jídlo a pití v restauracích. Další změny jsou, že bylo schváleno nezdanitelné minimum, snížení daně ze zisku firem na 12 % a snížení daně za dodávky elektrické energie na 13 %. Všechny tyto kroky mají stabilizovat Chorvatskou ekonomiku, zvýšit mzdy zaměstnancům a naopak snížit daňové zatížení pro podnikatele (Porezni sus Republike Hrvatske, 2017).

7.3 Rozdělení daní v Chorvatsku

Současný daňový systém má 6 hlavních kategorií, které se dále dělí dle druhů a způsobu vybírání.

Státní daně

Státní daně tvoří daň ze zisku, daň z přidané hodnoty a zvláštní (spotřební) daně.

Daň ze zisku – Daň ze zisku se zdaňuje na úrovni společnosti a dividendy, které společnost vyplácí, již nejsou předmětem dalšího danění. Plátcí daně ze zisku jsou obchodní společnosti nebo jiné právnické osoby, které samostatně a trvale vykonávají hospodářskou činnost s cílem tvorby zisku a to výrobou, prodejem či poskytováním služeb (Porezni sus Republike Hrvatske, 2017).

Daň z přidané hodnoty

Tyto daně jsou uvaleny na všechny stupně dané výroby i distribuce. Daň na vstupu se dá odečíst s daní na výstupu. Předmětem této daně je dodání zboží a služeb (Zákon o porezu na dohodak, 2017).

Od začátku roku 2013 je zavedena jednotná DPH ve výši 25 % na všechny druhy zboží a služeb s výjimkou 5 % DPH na mléko, chléb, léky, noviny, knihy, odborné časopisy, zdravotní pomůcky. 13 % DPH se uplatňuje u časopisů, jedlých tuků a olejů, dětských potravin, cukru a vody (kromě balené) a zejména turistických služeb. 1. 1. 2017 jídla a nápoje v restauracích byly převedeny zpět do 25 % základní sazby (Porezni sus Republike Hrvatske, 2017).

Spotřební daně

Příjmy ze spotřebních daní plynou bez rozdílu druhu do státního rozpočtu. Jsou uvaleny na tyto výrobky: kávu, naftové deriváty, tabákové výrobky, pivo, alkohol, osobní automobily, luxusní výrobky, na prémii pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla.

Župní daně

Největší část z těchto daní plyne do rozpočtů krajů, které mohou tyto příjmy dále dělit, pro města a vesnice které leží v daném kraji.

Dědická a darovací daň

Poplatníkem této daně jsou PO nebo FO, které zdědily, přijaly dar nebo bezplatně získaly majetek, ať už se jedná o peníze, finanční či jiný majetek v Chorvatsku, který podléhá této dani.

Daň na cestovní motorová vozidla

Poplatníkem této daně jsou všechny PO nebo FO, které jsou vlastníky automobilu či motocyklu, který je registrovaný v daném státě

Daň z automatů a výherních her

Poplatníkem daně z automatů a výherních her, jsou provozovatelé zábavných automatů v podnicích či ubytovacích zařízeních, kde se automaty vyskytují a jejich majitel tak platí daň každý měsíc (Porezni sus Republike Hrvatske, 2017).

Daň na plavební objekt.

Poplatníkem plavební daně jsou osoby, které vlastní dané plavidlo. Tato daň se platí jednou ročně a výška daně se mění dle délky plavidla v metrech, zda má kabinu a dle síly jejího motoru.

Společné daně

Do společných daní řadíme daň z převodu nemovitostí a daň z příjmu.

Daň z příjmu

Poplatníkem této daně jsou všechny osoby, které mají příjem či dědicové. Tato daň se platí vždy jednou ročně.

Daň z převodu nemovitostí

Poplatníkem této daně jsou všechny osoby, které nabývají nemovitost. Tržní hodnota této nemovitosti je určena vždy ke dni nabytí.

Městské a občanské daně (resp. poplatky)

Dodatečná daň k dani z příjmu zavedená městy s více než 40 tis. Obyvatel

Poplatníkem dodatečné daně k dani z příjmu jsou osoby, které mají trvalé, či přechodné bydliště ve městě, kde se musí tato přírážka platit (jsou to města nad 40 tisíc obyvatel). Velikost této daně si jednotlivá města určují sama.

Daň ze spotřeby

Příjmy ze spotřebních daní plynou bez rozdílu druhu do státního rozpočtu.

Daň z rekreační nemovitosti

Poplatníci této daně jsou FO nebo PO které vlastní rekreační domy. Výše této daně závisí na m² zastavěné plochy domu, která je pronajímána. Tato daň se platí jednou ročně městu či vesnici, kde je rekreační dům postaven (Porezni sus Republike Hrvatske, 2017).

Daň na firmu nebo na název

Poplatníkem daně je právnická a fyzická osoba, která je poplatníkem daně ze zisku nebo z příjmu a je registrována k provozování činnosti. Předmětem daně je provozovna.

Daň z využití veřejných prostor

Tuto daň platí FO nebo PO, která využívá veřejný prostor. Předmětem daně je tedy veřejný prostor, který si každé město určí samo, dle vlastních požadavků a stejně tak i výšku placené daně.

Daně z loterijních a ostatních výherních her

Do této kategorie patří všechny daně z hazardních her, loterijních her a sázkových her.

Daň z nemovitostí

Poplatníkem této daně jsou všechny osoby, které vlastní nemovitost. Daň se vždy platí jednou ročně (Porezni sus Republike Hrvatske, 2017).

7.4 Elektronická evidence tržeb v Chorvatsku

V lednu roku 2013, začal platit zákon o elektronické evidence tržeb v Chorvatsku. Daný zákon vstoupil v platnost po určitých fázích, stejně tak, jako tomu bylo v případě České republiky.

Zavádění nebylo problematické, až na demonstrace trhovců, ze kterých nakonec zhruba 15 % muselo ukončit svoji činnost. I přesto, že v ostatních oblastech podnikání vše proběhlo bez větších obtíží, kontroloři velmi často pokutují podnikatele. Zhruba každý třetí podnikatel se snaží EET obejít (Zastupitelský úřad ČR v Zábřehu, 2017).

7.5 Hodnocení elektronické evidence tržeb v Chorvatsku

Čísla uvedena ministerstvem financí v Chorvatsku ukazují, že fiskalizace funguje dle plánu. Státní rozpočet je po dlouhých letech v primárním přebytku a dále výrazně narůstá výše inkasa DPH (Zastupitelský úřad ČR v Zábřehu, 2017).

DPH – u daní z přidané hodnoty byl ke konci srpna roku 2015 zaznamenán meziroční nárůst u DPH o 2,1 mld. kun (7,5 mld. Kč).

Spotřební daň – meziroční nárůst u spotřebních daní ke stejnému datu byl o více než 0,6 mld. kun (2,2mld Kč).

Daň z příjmu – nárůst u daní z příjmu byl o 0,5 mld. kun (1,8 mld. Kč).

Z těchto čísel je patrné že zavedení EET přimělo chorvatské podnikatele více a poctivěji přiznávat své daňové povinnosti (Zastupitelský úřad ČR v Zábřehu, 2017).

7.6 Porovnání EET v České republice a Chorvatsku

Důvody pro zavedení EET v Chorvatsku a v České republice jsou velmi podobné. Hlavním důvodem je narovnání podnikatelského prostředí a odhalení plátců, co krátí svoji daňovou povinnost prostřednictvím falešných faktur. Dalším společným aspektem bylo vytvoření systému, který bude plnit kontrolní funkci. V obou zemích se politici snažili systém výběru daní co nejvíce zjednodušit, a zároveň se snažili o to, aby náklady na zavedení EET pro podnikatele a živnostníky nebyly vysoké. Posledním neméně důležitým důvodem bylo, co nejvíce zefektivnit systém výběru daní a tím zvýšit příjmy do státního rozpočtu. (Babiš, 2017)

V České republice i v Chorvatsku byl systém zavádění rozdělen do několika fází, tak aby se všichni podnikatelé stihli připravit na elektronickou evidenci tržeb. Zatímco v České republice jsou celkem 4 fáze a momentálně je EET ve své půlce, tak v Chorvatsku byly tyto fáze pouze tři. (Babiš, 2017)

7.7 Hlavní rozdíly

Modely EET jsou v obou zemích velmi podobné, nicméně je zde i několik rozdílů, které jsou uvedeny níže.

Povinnost převzít účtenku od prodejce

Finanční správa České republiky nepožaduje po zákazníkovi, aby si vždy po nákupu převzal účtenku. V Chorvatsku tomu je přesně naopak jelikož finanční správa má v zákoně stanoveno, že zákazník si účtenku musí převzít a mít ji u sebe minimálně po dobu, kterou se pohybuje kolem obchodu. Kontrolor může po zákazníkovi tuto účtenku požadovat a popřípadě kupujícího pokutovat. (Zastupitelský úřad ČR v Zabřehu, 2017)

Pokuta

Ministerstvo financí České republiky oznámilo, že v prvních měsících po zavedení EET budou kontroly a tudíž i případné sankce velmi mírné, tak aby se všichni podnikatelé naučili evidovat tržby a podávat kontrolní hlášení bez chyb. Nejvyšší možné finanční pokuty v České republice jsou okolo 500 000 Kč a teprve poté zavření provozovny, či úplný zákaz činnosti. V Chorvatsku byly kontroly od spuštění EET velmi přísné, i po 4 letech provozu jsou podnikatelé poměrně často pokutováni. Horní hranice pokuty se pohybuje kolem 2 000 000 korun, poté následuje uzavření provozovny a zákaz činnosti (Zastupitelský úřad ČR v Zabřehu, 2017).

Stav peněz v pokladně

Jedním z největších rozdílů mezi EET v České republice a Chorvatsku je, že v České republice finanční správa nepožaduje hlídání stavu peněz v pokladně, což znamená, že vždy na konci pracovní doby se musí nahlásit stav v pokladně do evidence a tato částka musí být vždy správná. V případě nepřesností zde hrozí kontroly a poté pokuta od finančního úřadu. (Zastupitelský úřad ČR v Zabřehu, 2017)

Software zajišťující provoz EET

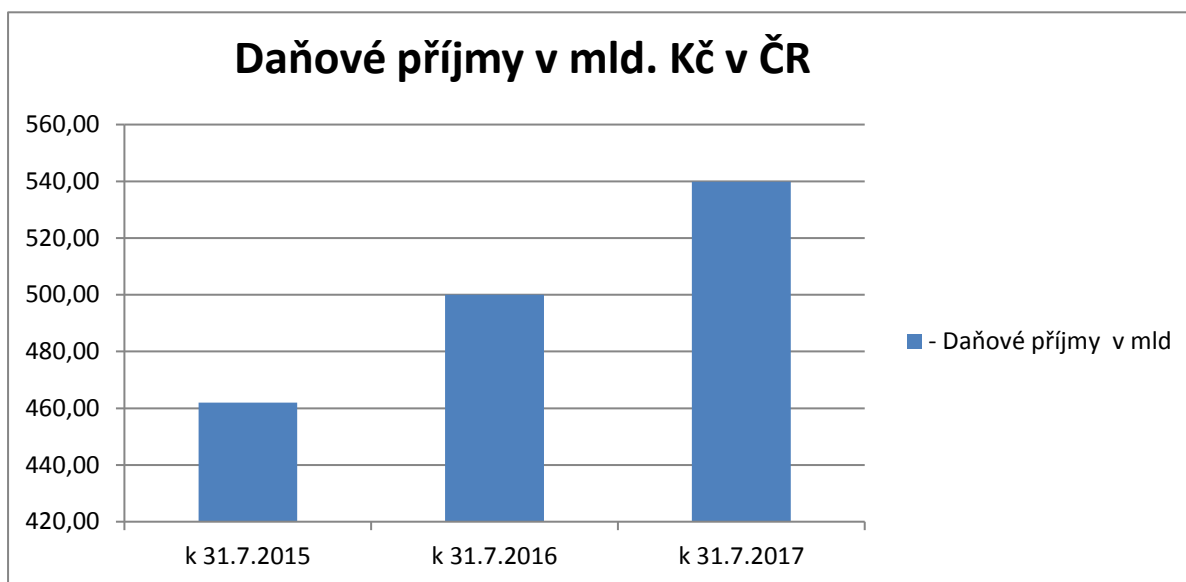
Software zajišťující plynulý průběh evidence tržeb je ve svém základu velmi podobný pro obě země, nicméně v České republice musí mít několikanásobně větší paměť, kvůli většímu vytížení, z důvodu vyšší populace (Zastupitelský úřad ČR v Zabřehu, 2017).

8 Zhodnocení zavedení EET na daňových příjmech

8.1 Celkové daňové příjmy

31. 7. 2017 dosáhly celkové příjmy státního rozpočtu 737,3 mld. Kč, celkové výdaje 712,3 mld. Kč. Z těchto údajů plyne že se jednalo o přebytek 25 mld Kč.

Z grafu, který je uveden níže, vyplývá, že dochází k postupnému zvyšování výběru daní v České republice. Za poslední dva roky se jednalo o téměř 80 miliard korun. Meziroční růst mezi roky 2015/2016 je 37,96 mld. Kč a mezi roky 2016/2017 se jedná o 39,85 mld. Kč. V dalších letech se bude tempo růstu výběru daní zvyšovat, k čemuž značně přispívá EET a kontrolní hlášení (Ministerstvo financí ČR, 2017).

Obr. 6 - Daňové příjmy v mld. Kč v ČR

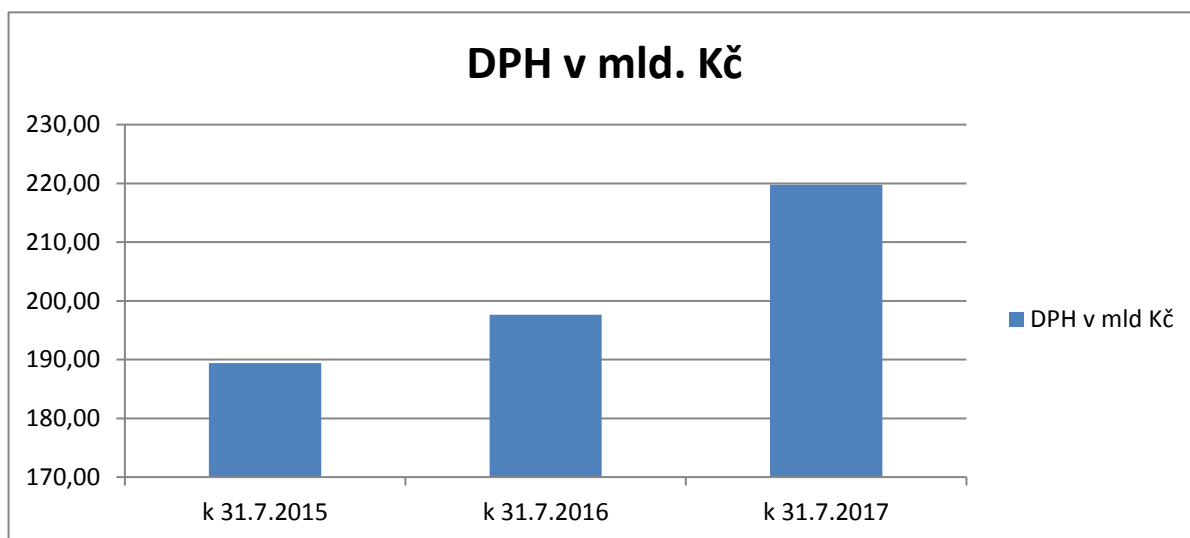
(Ministerstvo financí ČR, 2017)

8.2 Struktura daňových příjmů

Daň z přidané hodnoty

Nejvýraznější položkou v daňových příjmech České republiky je DPH, které tvoří více jak 1/3 z celkových příjmů. Od 1. 1. 2016 je povinnost k daňovému přiznání podávat také kontrolní hlášení. Z grafu uvedeného níže je patrné, že se od ledna 2016 výběr DPH zvyšuje a to poměrně výrazně. Za dva roky se výběr DPH zvýšil téměř o 30 mld. Kč (Ministerstvo financí ČR, 2017).

Za poslední měsíce roste inkaso DPH dvouciferným tempem. Rozdíl mezi vyšším tempem růstu a plánovaným tempem růstu konečné spotřeby je ovlivněn zejména pozitivními legislativními změnami. Nejdůležitější změnou bylo zavedení kontrolního hlášení a elektronické evidence tržeb, která již teď převýšila očekávaný příjem. Inkaso DPH bude stále stoupat, jelikož v současné době jsou zavedeny pouze dvě ze čtyř fází elektronické evidence tržeb. Vyšší čísla u inkasa DPH ukazují, že EET snižuje daňové úniky a je efektivním nástrojem pro výběr DPH. (Ministerstvo financí ČR, 2017).

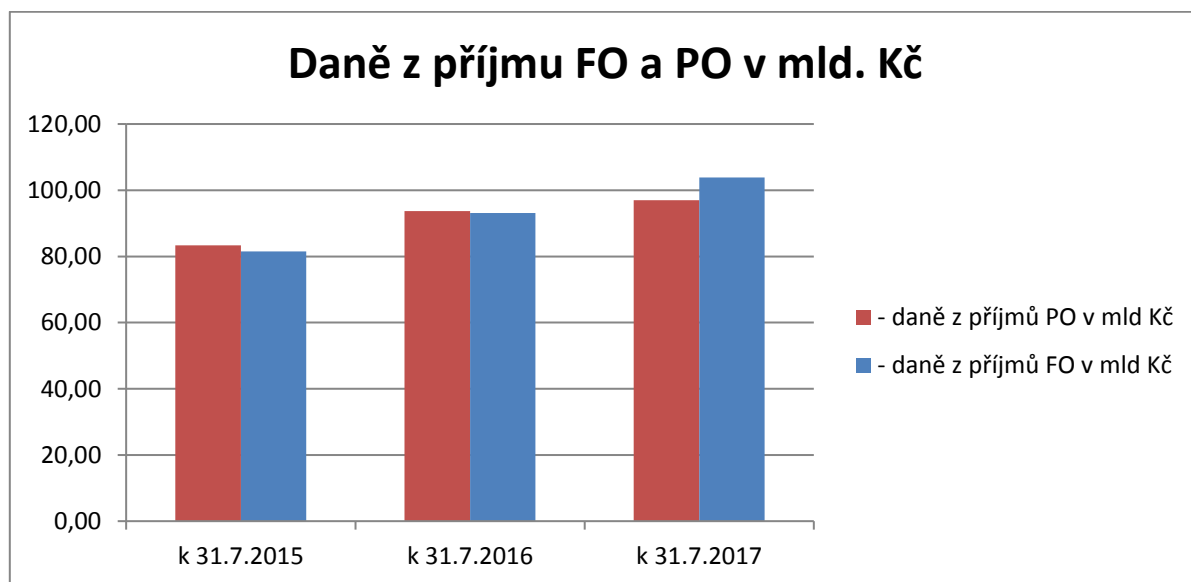
Obr. 7 - Příjem DPH v mld. Kč v ČR

(Ministerstvo financí ČR, 2017)

Daň z příjmů právnických a fyzických osob

Druhým nejvýraznějším daňovým příjmem do státního rozpočtu jsou daně z příjmu právnických a fyzických osob. Tyto daně tvoří téměř druhou třetinu daňových příjmů. Z grafu, který je uveden níže, lze vyčíst, že daně z příjmu fyzických osob se neustále zvyšují. Tento trend nepřímo ovlivnilo zavedení elektronické evidence tržeb, ale hlavním důvodem je neustále zvyšování průměrné mzdy.

Daň z příjmu právnických osob roste pozvolna, ale zároveň není ovlivněna žádnými negativními vlivy. Od roku 2019 by mělo být viděno podstatné zvýšení daně z příjmu právnických osob, jelikož budou zavedeny už všechny fáze EET a tudíž zde budou zapojeny všichni podnikatelé. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

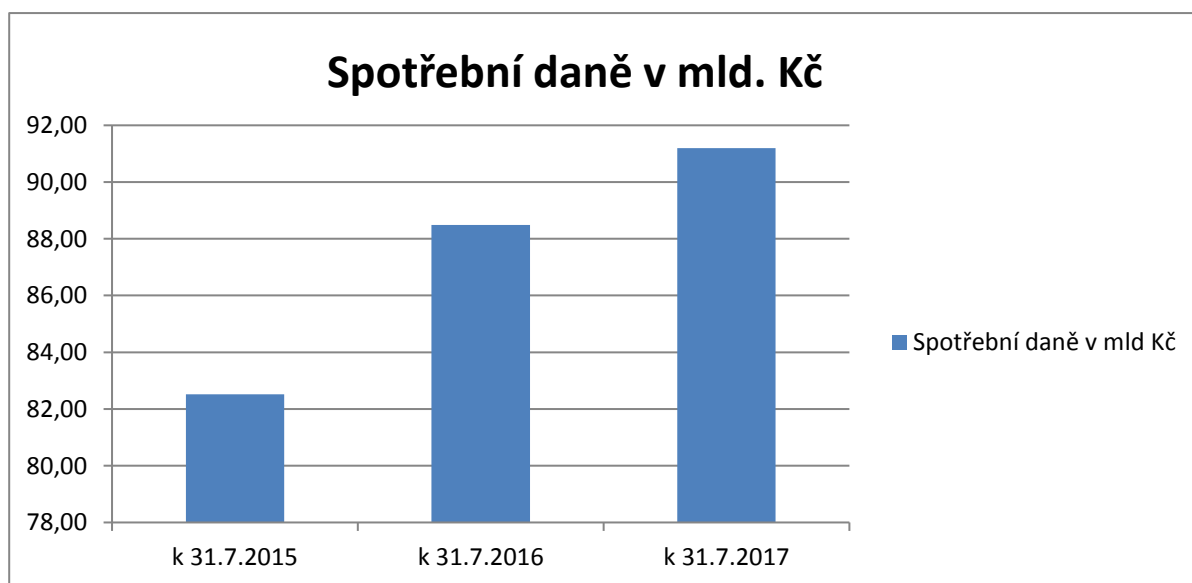
Obr. 8 - Daně z příjmu FO a O v mld. Kč

(Ministerstvo financí ČR, 2017)

Spotřební daně

Spotřební daně řadíme k třetím nejvýznamnějším daňovým příjmům v ČR. Ročně se zde vybere okolo 100 mld. Kč. Jak je vidět v grafu uvedeném níže, dochází k postupnému zvyšování výběru daní. Spotřební daně z minerálních olejů se stále zvyšují a potvrzují, že spotřeba nafty a benzínu roste. Spotřební daně z lihovin jsou přibližně stejné, ale ke zvyšování dochází zejména u spotřební daně z piva. K nejvýraznějšímu nárůstu dochází u energetických daní (elektřina, zemní a jiné plyny, tuhá paliva) a to z důvodu podprůměrně teplého počasí, které bylo v uplynulých měsících.

V České republice připadá na 1 euro nákladů na provoz a výběr spotřebních daní zhruba 220 euro příjmu do státní pokladny. Z tohoto matematického vztahu lze jasně určit, že výběr spotřebních daní je vysoce efektivní. Slabina, která se váže k výběru spotřebních daní, je že z těchto vysokých příjmů je jen velmi malá část financí vynakládána na boj proti kouření, nadměrné spotřebě alkoholu a ekologicky nešetrných systémů pro výrobu elektrické energie. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

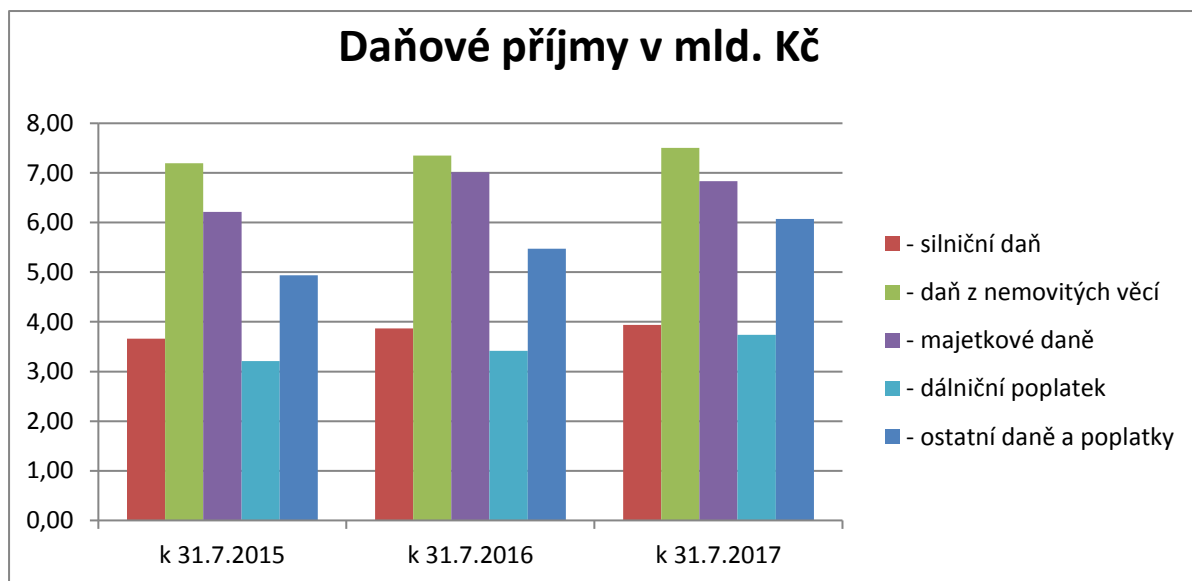

Obr. 9 - Spotřební daně v ČR v mld. Kč

(Ministerstvo financí ČR, 2017)

Daně s nižším příjmem do státního rozpočtu

Silniční daně, daně z nemovitých věcí, majetkové daně, dálniční poplatky, ostatní daně a poplatky zůstávají téměř konstantní. Důvodem, že se jako jediné daňové příjmy po zavedení EET nezvyšují, je ten že je EET neovlivňuje, jelikož jejich spotřeba bude vždy přibližně stejná. U těchto daní se nečeká žádné velké zvýšení ani v dalších letech jelikož se neplánují žádné velké legislativní změny. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Obr. 10 - Daně s nižším příjmem do státního rozpočtu v mld. Kč

(Ministerstvo financí ČR, 2017)

9 Legislativní změny platné od roku 2017 u jednotlivých daní

1. ledna 2017 došlo ke zvýšení spotřební daně u tabákových výrobků, z důvodu, aby se snížil počet kuřáků. Zvýšení této daně bude mít za následek snížení výběru o 300 miliónu korun, nicméně tento efekt je žádoucí.

V roce 2017 u daně z příjmu fyzických osob dochází ke snížení zhruba o 300 miliónu korun z důvodu daňového zvýhodnění na druhé a další dítě.

1. března 2017 dochází ke snížení DPH z 15 % na 10 % u časopisů a novin. Toto snížení bude mít za následek předpokládané snížení výběru daní o 300 miliónu korun.

1. března 2017 do EET spadají podnikatelé v maloobchodech a velkoobchodech prodávající potraviny, ovoce a zeleninu. Jedná se o druhou fázi ze čtyř při zavádění EET a očekává se výrazné zvýšení výběru daní.

1. ledna 2017 dochází k osvobození od daně z příjmů u výsluhových náležitostí, služebních příspěvků na bydlení pro vojáky a výsluhové nároky u příslušníků bezpečnostních sborů. Tento zákon bude mít za následek snížení inkasa z daně příjmů o 700 miliónu korun (Ministerstvo financí ČR, 2017).

Očekávaný přínos EET

Elektronická evidence tržeb je primárně vytvořena k narovnání podnikatelského prostředí, nicméně její fiskální efekt je také velmi významný. Očekávaný roční přínos u DPH a u daní z příjmu je 12,5 miliardy ročně po zavedení prvních dvou fází. Po zavedení všech 4 fází EET se předpokládá zvýšení o téměř 5 - 6 mld. Kč. Celkově se tedy předpokládá zisk ve výši 18 mld. Kč. (Babiš, 2017)

Příjmy z EET, které se vyberou, spadají pod sdílené daně. Z 18 miliard je plánováno, že 4 miliardy budou plynout do rozpočtů obcí a 1,5 miliardy do rozpočtu krajů. Tyto čísla znamenají, že příjmy z EET budou využity pro zlepšení kvality života občanů, zlepšení infrastruktury, výstavby dálnic, peníze pro rekonstrukce škol, školek a podobně. (Babiš, 2017)

10 Celkové příjmy v roce 2016 ve srovnání s rokem 2017

Státní rozpočet byl v přebytku 13,5 mld. Kč za prvních devět měsíců roku 2016. V roce 2017 byl státní rozpočet v přebytku ve výši 16,5 mld. Kč a dosáhl celkové výše 219,3 mld. Kč. Celkové výdaje v roce 2017 dosáhly objemu 1 018,8 mld. Kč a byly o 50,4 mld. Kč vyšší než ve stejném období v roce 2016. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

DPH

V prvních 7 měsících roku 2017 dochází k růstu inkasa DPH o více než 10 %. Předpokládané tempo růstu bylo okolo 6 %. Zvýšení inkasa DPH vzniká zejména díky zavedení elektronické evidence tržeb a kontrolního hlášení, které se podává společně s daňovým přiznáním. Za období od ledna až do září 2017 se dosáhlo k výběru 3,2 mld. Kč do státního rozpočtu. Plánovaný příjem pro rok 2017 byl 4,3 mld. Kč. Z těchto čísel vyplývá, že přínos EET překročí plánovanou částku a získá se více než 5 mld. Kč, jelikož zbývají měsíce, v kterých se vybírá nejvyšší suma peněz. Do těchto předpokladů nebyla zahrnuta úctenková loterie, která odstartovala 1. října a 15. listopadu proběhne první slosování úctenek a také by měla zvýšit výběr daní. Negativní dopad na výši inkasa byl způsobem zejména snížením DPH pro stravovací služby o 6 % na konečných 15 %. Druhým faktorem bylo snížení DPH o 5 % na konečných 10 %, pro časopisy a noviny. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Spotřební daně

Celkové inkaso spotřebních daní v roce 2017 bylo vyšší o 2,6 mld. Kč, oproti předcházejícímu roku a dosáhlo hodnoty 128,5 mld. Kč.

Inkaso spotřební daně z minerálních olejů se zvýšilo o 1,6 mld. Kč. Předpokládaná částka z výběru daní z minerálních olejů byla 1,7 mld. Kč. V této částce bylo zahrnuto i zpětné vrácení peněz za zelenou naftu, nakoupenou v roce 2016. I přes tento negativní dopad bude v roce 2017 vybráno více než v roce 2016. Inkaso spotřební daně z tabákových výrobků dosáhlo 47,3 mld. Kč. Oproti minulému roku se jedná pouze o nepatrný nárůst, tedy o 0,2 mld. Kč. Tempo růstu tabákových výrobků není vysoké, jelikož byl v roce 2017 zaveden protikuřácký zákon. Z důsledku tohoto zákona se projevují žádoucí negativní vlivy, způsobující nižší prodej tabákových výrobků, o což stát usiluje (Ministerstvo financí ČR, 2017).

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené plátcí je zatím ve výši 89,5 mld. Kč. Oproti roku 2016 vzrostla o 10,2 mld. Kč. Vysoký nárůst inkasa je způsoben zejména vysokou zaměstnaností v České republice a zvýšením minimální i průměrné mzdy. EET ovlivnilo výši inkasa jen částečně, jelikož zatím není zavedeno ve všech sférách, ale již teď lze říci, že potlačuje šedou ekonomiku. Negativní vliv má zákon o daňovém zvýhodnění na druhé dítě, který bude inkaso snižovat přibližně o 1 mld. Kč. Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky se zvýšilo nejvýrazněji a to přibližně o 70 % na 3,5 mld. Kč. Hlavním důvodem pro zvýšení inkasa bylo snížení rozpočtového určení daní u obcí. (Ministerstvo financí ČR, 2017)

Na inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, které při meziročním poklesu o 0,1 mld. Kč zatím dosáhlo 9,2 mld. Kč, má v roce 2017 zásadní vliv zejména legislativní změna související s osvobozením daně u výsluhového nároku ozbrojených složek.

Inkaso daní z příjmů právnických osob tvoří 80 % rozpočtu tedy téměř 92 mld. Kč. Tuto daň neovlivňují žádné zásadní legislativní změny a vliv EET se projeví až v příštích letech. Inkaso majetkových daní dosáhlo 10,3 mld. Kč.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení vzrostly na 382 mld. Kč tedy o 8,4 % procenta více než v roce 2016. Toto inkaso ovlivnily stejné faktory jako u inkasa daně z příjmů fyzických osob placené plátcí, tedy růst průměrných mezd a vysoká zaměstnanost. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery dosáhli jako jediné meziroční pokles o 85,8 mld. Kč na 102,2 mld. Kč. Na tomto propadu se nejvíce podíly příjmy z Evropské unie, které klesly oproti předcházejícímu roku o 79,5 mld. Kč (Ministerstvo financí ČR, 2017).

11 Pokladní plnění státního rozpočtu

Ministerstvo financí dvakrát ročně uveřejňuje přehled o pokladním plnění státního rozpočtu v České republice. Přehled je uveřejněn vždy po uplynutí prvního a třetího čtvrtletí v elektronické podobě. Státní rozpočet je vždy schvalován v roce předcházejícím. 7. Prosince 2016 byl poslaneckou sněmovnou schválen státní rozpočet pro rok 2017 ve výši 1 309,3 mld. Kč se schodkem 60 mld. Kč. Rozpočet v roce 2017 byl vytvořen s předpokládaným zvyšováním příjmů i výdajů oproti roku 2016 (Ministerstvo financí ČR, 2017).

	2016		2017	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Rozpočet schválený	Skutečnost	Rozpočet schválený	SR 2017- SR 2016	SR 2017- Skut.2016	SR 2017/ SR 2016	SR 2017/ Skut.2016
Celkové příjmy	1 180,86	1 281,62	1 249,27	68,42	-32,35	105,8	97,5
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	619,73	643,02	664,96	45,23	21,94	107,3	103,4
DPH	247,70	245,68	258,20	10,50	12,52	104,2	105,1
Spotřební daně *)	142,00	150,34	151,00	9,00	0,66	106,3	100,4
DPPO	101,40	111,19	114,20	12,80	3,01	112,6	102,7
DPFO	108,60	112,95	120,40	11,80	7,45	110,9	106,6
Ostatní daňové příjmy	20,03	22,86	21,16	1,13	-1,70	105,6	92,6
Pojistné na SZ	421,99	428,47	447,83	25,84	19,36	106,1	104,5
Nedaňové a ost. příjmy	139,14	210,13	136,49	-2,66	-73,64	98,1	65,0
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	93,53	158,98	97,07	3,54	-81,92	103,8	61,1
Celkové výdaje	1 250,86	1 219,84	1 309,27	58,42	89,43	104,7	107,3
z toho: EU/FM výdaje **)	93,53	83,63	97,07	3,54	13,44	103,8	116,1
Běžné výdaje	1 172,34	1 135,57	1 205,40	33,06	69,83	102,8	106,1
Sociální dávky ***)	515,83	513,10	530,47	14,63	17,37	102,8	103,4
Kapitálové výdaje	78,52	84,27	103,87	25,35	19,60	132,3	123,3
Saldo SR	-70,00	61,77	-60,00	10,00	-121,77	85,7	-
Saldo bez EU/FM prostředků	-70,00	-13,58	-60,00	10,00	-46,42	85,7	-

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a finančních mechanismů (FM)

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

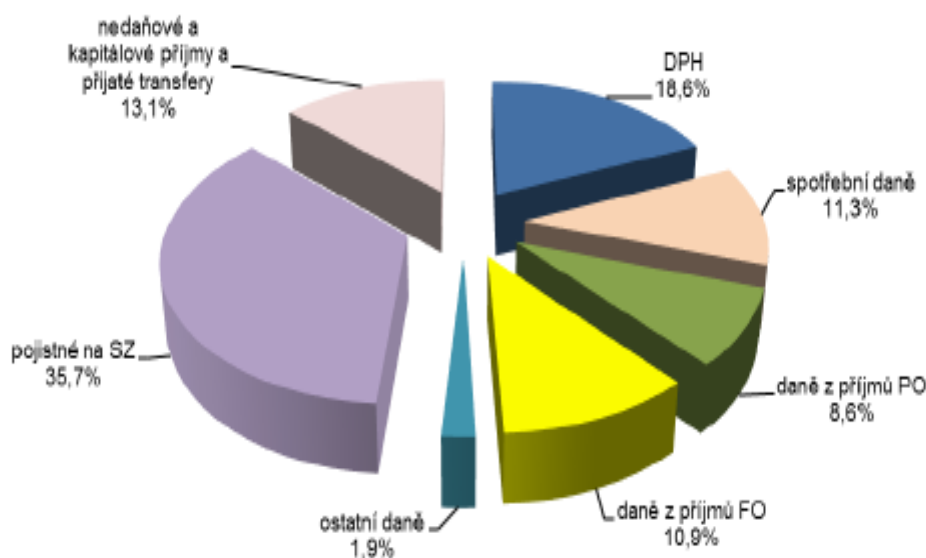
Obr. 11 - Rozpočet 2017 ve srovnání se skutečností a rozpočtem v roce 2016 v mld. Kč

(Ministerstvo financí ČR, 2017)

Daňové příjmy jsou vyšší o 45,2 mld. Kč a hlavní důvodem je legislativní změna pro výběr DPH, která byla v roce 2016 vytvořena a projeví se teprve až v roce 2017 (kontrolní hlášení, elektronická evidence tržeb, snižování DPH u novin a časopisů). Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení jsou vyšší o 25,8 mld. Kč a vzniká zejména s neustálým zvyšováním mezd a poklesu nezaměstnanosti. Příjmy z nedaňových a ostatních příjmů se snížily o 2,7 mld. Kč a to zejména díky nižším příjmům ze státních podniků. Prostředky přijaté z EU meziročně vzrostly o 3,5 mld. Kč. Celkové výdaje počítají se zvýšením oproti roku 2016 o 58,4 mld. Kč. Běžné výdaje vzrostly zejména z důvodu zvyšování mezd ve státním sektoru a také s vyšší výplatou sociálních dávek. Nejvyšší položkou v růstu kapitálových výdajů jsou 2,3 mld. Kč, které se spojují s vybavením armády ČR (Žurovec, 2017).

11.1 Příjmy do státního rozpočtu

Příjmy státního rozpočtu v roce 2017 jsou dostupné pouze pro 1. čtvrtletí, v kterém činily 307,7 mld. Kč

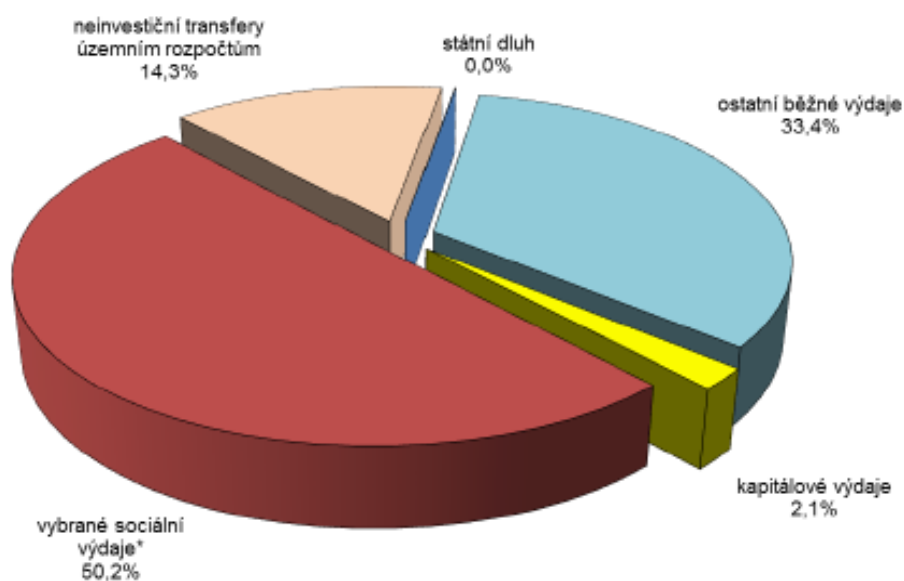

Obr. 12 - Příjmy do státního rozpočtu v roce 2017

(Ministerstvo financí ČR, 2017).

11.2 Výdaje do státního rozpočtu

Výdaje státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2017 dosáhly částky 303 mld. Kč

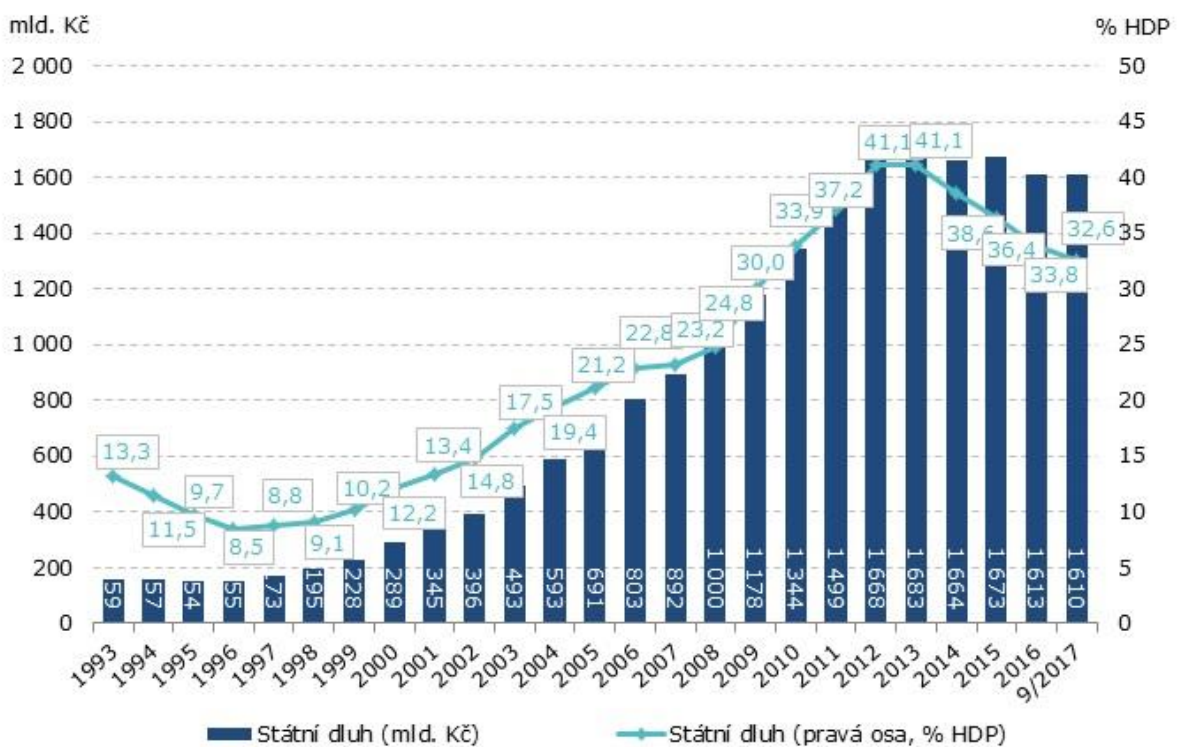
Obr. 13 - Výdaje státního rozpočtu v roce 2017

(Ministerstvo financí ČR, 2017)

12 Vývoj státní dluhu a jeho podíl na HDP

„Státní dluh za první tři čtvrtletí letošního roku poklesl o 3,3 mld. Kč a dosáhl tak výše 1 610,1 mld. Kč, což představuje nejnižší výši dluhu od roku 2011. V relativním vyjádření ve vztahu k HDP došlo k poklesu na úroveň 32,6 %, což je o 8,5 procentního bodu méně než ke konci roku 2013, přičemž se jedná o nejnižší hodnotu relativního zadlužení od roku 2009.“ (Ministerstvo financí ČR, 2017).

Vývoj státního dluhu České republiky a jeho podíl na HDP

Obr. 14 - Vývoj státního dluhu České republiky a jeho podíl na HDP

(Ministerstvo financí ČR, 2017)

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala systémem výběru daní a daňovými úniky v ČR ve srovnání s Chorvatskem. Jelikož v současné době dochází v každém státě k daňovým únikům, musel být vytvořen systém, který tyto protizákonné praktiky bude potlačovat.

V Chorvatsku byla v roce 2013 zavedena elektronická evidence tržeb. Důvodem pro její vznik bylo zejména zvýšení výběru daní do státního rozpočtu, potlačení šedé ekonomiky a narovnání podnikatelského prostředí. Druhým krokem, který má vést ke stabilizaci Chorvatské ekonomiky je změna daňových sazeb, která vyšla v platnost od 1. 1. 2017. Nejvýraznější změnou v této novele je odklon od daní z příjmu a zvýšení DPH pro pohostinské činnosti z 13 % na 25 %.

Fiskalizaci v Chorvatsku lze označit za funkční a efektivní, jelikož se zvedly příjmy plynoucí z restaurací o 40 % a u obchodů o 14 %. K poklesu podnikatelů z důvodu elektronické evidence tržeb také nedošlo, naopak je za uplynulé roky pozorován nárůst OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná).

Prvním krokem ze strany ministerstva financí o potlačování šedé ekonomiky v ČR bylo zavedení registračních pokladen v roce 2005. Registrační pokladny s fiskální pamětí se však nestaly zcela účinným nástrojem. V roce 2014 začal být projednáván zákon o elektronické evidenci tržeb. Tento zákon nabral účinnost od 1. 12. 2016.

Elektronická evidence tržeb má hlavní cíl působit fiskálně a tím vybrat více peněz do státního rozpočtu. EET spolu s kontrolním hlášením již lépe zabraňuje karuselovým podvodům, které vznikají díky falšovaným fakturám a zároveň cílí na podnikatele, kteří nepřiznávají zcela své příjmy.

Celkově zhodnotit funkčnost EET v ČR nelze ještě tento rok, jelikož nejsou zavedené všechny 4 fáze elektronické evidence tržeb. Z tohoto důvodu lze zhodnotit celkovou funkčnost až v roce 2019. V současné době však lze říci, že EET je efektivní nástroj pro výběr daní, jelikož dle čísel uveřejněných na ministerstvu financí došlo u všech inkas daní k výraznému nárůstu a u většiny daní k vyššímu než bylo při tvorbě státního rozpočtu předpokládáno. Toto tvrzení potvrzuje i výše státního rozpočtu. Za prvních devět měsíců roku 2017 se vybralo o 3 miliardy Kč více do státního rozpočtu, než za stejné období v roce 2016. S těmito informacemi souvisí i výše státního dluhu, která je v současné době nejnižší od roku 2011.

Ze získaných informací jsem na závěr mohl zhodnotit, že současný systém výběru daní v obou státech, je poměrně dobře nastaven. Elektronická evidence tržeb je vhodným nástrojem pro narovnání podnikatelského prostředí, potlačení stínové ekonomiky a také zefektivňuje výběr daní do státního rozpočtu. Zároveň jsem mohl vyvrátit tvrzení, že kvůli zavedení elektronické evidence tržeb vzniká pro podnikatele vysoká administrativní náročnost, náklady spojené s evidencí jsou vysoké a kvůli těmto důvodům dochází k ukončování jejich činnosti.

Seznam použitých zdrojů

Internetové zdroje

BABIŠ, Andrej. *Projev ministra financí Andreje Babiše při 3. čtení Zákona o evidenci tržeb v Poslanecké sněmovně* [online]. [cit. 14.8.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2016/projev-ministra-financi-andreje-babise-p-23631>.

ETRŽBY, *Mýty a fakta Reakce na zavádějící informace k evidenci tržeb v médiích*. [online]. [cit. 14.8.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.etrzby.cz/cs/myty-a-fakta>.

FINANČNÍ SPRÁVA, *Kontrolní hlášení DPH* [online]. [cit. 8.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/kontrolni-hlaseni-DPH>

FINANČNÍ SPRÁVA, *Placení daní* [online]. [cit. 14.8.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/placeni-dani>.

FINANČNÍ SPRÁVA, *Způsoby evidence a účtenka* [online]. [cit. 8.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.etrzby.cz/cs/zpusoby-evidence-a-uctenka>

Jaké informace musí účtenka obsahovat [online]. [cit. 5.11.2017]. Dostupný na WWW: <https://www.loterie-uctenkova.cz/jake-informace-musi-uctenka-obsahovat/>

LUKAČOVIČOVÁ, Jaroslava. *Zeptali jsme se Slováků, jaké potíže mají s virtuálními pokladnami, obdobou #EET* [online]. [cit. 14.8.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.podnikatel.cz/clanky/zeptali-jsme-se-slovaku-jake-potize-maji-s-virtualnimi-pokladnami-obdobou-eet/>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, *Informace o pokladním plnění státního rozpočtu ČR za 1. čtvrtletí 2017* [online]. [cit. 5.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2017/ctvrtletni-informace-o-pokladnim-plneni-28490>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, *Informace k systému elektronické evidence hotovostních tržeb za prodej zboží a služeb (E-tržby - EET)* [online]. [cit. 8.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/elektronicka-evidence-trzeb>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, *Legislativní dokumenty* [online]. [cit. 14.8.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, *Měsíční pokladní plnění státního rozpočtu v roce 2017* [online]. [cit. 6.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2017/mesicni-pokladni-plneni-2017-27527>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, *Náklady na vybudování a provoz EET se nezvyšují* [online]. [cit. 8.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2015/naklady-na-vybudovani-a-provoz-eet-se-ne-2165>

Najčastejšie kladené otázky a odpovede [online]. [cit. 5.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=37&id=12>

Porezni sus Republike Hrvatske [online]. [cit. 14.8.2017]. Dostupný na WWW: http://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx.

Popis systému [online]. [cit. 8.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/popis-systemu>

První certifikace registračních pokladen [online]. [cit. 6.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2005/2005-08-29-tiskova-zprava-6147-6147>

Zakon o porezu na dohodak [online]. [cit. 14.8.2017]. Dostupný na WWW: http://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro1623.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí: Část první - Daň z pozemků [online]. [cit. 8.11.2017]. Dostupný na WWW: https://business.center.cz/business/pravo/zakony/dan_z_nemovitosti/cast1.aspx

ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD ČR V ZABŘEHU, *Chorvatsko: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled* [online]. [cit. 14.8.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/chorvatsko-zakladni-charakteristika-teritoria-18778.html>.

Živnostníci musí od července vydávat doklady o zaplacení [online]. [cit. 6.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2005/2005-06-13-tiskova-zprava-6188-6188>

ŽUROVEC, Michal. *Státní rozpočet je po sedmi měsících v přebytku 25 mld. Kč* [online]. [cit. 14.8.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/statni-rozpocet-je-po-sedmi-mesicich-v-p-29314>.

ŽUROVEC, Michal. *Přebytek rozpočtu 26,5 mld. Kč je nejlepším letošním výsledkem* [online]. [cit. 6.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/prebytek-rozpocetu-265-mld-kc-je-nejlepsi-30018>

ŽUROVEC, Michal. *Státní dluh je nejnižší od roku 2011* [online]. [cit. 6.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/statni-dluh-je-nejnizsi-od-roku-2011-29881>

ŽUROVEC, Michal. *Státní dluh klesl ve třetím čtvrtletí na 32,6 % HDP* [online]. [cit. 5.11.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/statni-dluh-klesl-ve-tretim-ctvrtleti-na-29753>

Knižní zdroje

DUŠEK, Jiří. Elektronická evidence tržeb: v přehledech. Praha: Grada Publishing, 2016, ISBN 978-80-247-5839-8.

HAJDUŠEK, Tomáš; VODIČKA, Michal. *První zkušenosti s EET - elektronickou evidencí tržeb*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, ISBN 978-80-7552-589-5.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-205-2.

MAREK, Jiří; MÁCHA, Pavel; BĚHAN, Petr a kol. *Daně z příjmů - 3.díl*. Praha 5: Prospektum, 1995, ISBN 80-7175-024-7.

MULLEROVÁ, Libuše; ŠINDELÁŘ, Michal a kol. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada, 2016, ISBN 978-80-247-5806-0.

OCHRANA, František; PAVEL, Jan; VÍTEK, Leoš a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*. Praha: Grada publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3228-2.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-005-8.

VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka; VÍTEK, Leoš a kol. *Daňový systém ČR - učebnice daňového práva pro rok 1998*. Praha: VOX, 1998, ISBN 80-902111-4-3.

VEBER, Vladimír; SRPOVÁ, Jitka a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada, 2005, ISBN 80-247-1069-2.

VEBER, Vladimír; SRPOVÁ, Jitka a kol. *Podnikání malé a střední firmy - 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada, 2008, ISBN 978-80-247-2409-6.

Seznam použitých symbolů a zkratek

DPH	Daň z přidané hodnoty
EET	Elektronická evidence tržeb
VRP	Virtuální registrační pokladny
DIČ	Daňové identifikační číslo
BKP	Bezpečnostní kód poplatníka
PKP	Podpisový kód poplatníka
FIK	Fiskální identifikační kód
EU	Evropská unie
PO	Právnícká osoba
FO	Fyzická osoba
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná

Seznam obrázků

Obr. 1 - Rozdělení přímých daní v ČR.....	13
Obr. 2 - Rozdělení nepřímých daní v ČR.....	16
Obr. 3 - Vývoj celkového inkasa vybraných daní v mil. Kč.....	18
Obr. 4 - Přehled států EU využívající EET	20
Obr. 5 - Výběr daně z přidané hodnoty	30
Obr. 6 - Daňové příjmy v mld. Kč v ČR.....	41
Obr. 7 - Příjem DPH v mld. Kč v ČR	42
Obr. 8 - Daně z příjmu FO a O v mld. Kč.....	43
Obr. 9 - Spotřební daně v ČR v mld. Kč	44
Obr. 10 - Daně s nižším příjmem do státního rozpočtu v mld. Kč.....	45
Obr. 11 - Rozpočet 2017 ve srovnání se skutečností a rozpočtem v roce 2016 v mld. Kč.....	49
Obr. 12 - Příjmy do státního rozpočtu v roce 2017	50
Obr. 13 - Výdaje státního rozpočtu v roce 2017	51
Obr. 14 - Vývoj státního dluhu České republiky a jeho podíl na HDP	52

